Regd No. హై.౨౫౮ / M, 3813

విడిపత్రిక వెల ౧ అణా

మాగ్రంథాలు
ఉప్పుల విషాదము
వెల ౭ అణాలు.
నేయో పా ఖ్యానము
వెల ౮ అణాలు
గోలకొండ పత్రికాలయం.

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౮ ● హైదరాబాదు దక్కను శా. శ. ౧౮౬౫ స్వభాను భాద్రపద శు॥ ౧౦ (3-౧౧-౧౩౫౨ ఫ) గురువారము ● సంచిక 3౫

ఇటలీలో బ్రిటిషుసేనలు దిగి ముందుకు సాగుచున్నవి

దక్షిణ ఇటలీనుండి ఇటాలీయపక్ష సేనలు లేచిపోవుచున్నవి

పోయినఆగస్టు ౩౧ తేదినుండి సెప్టెంబరు ౭ తేది వరకు పలుకేంద్రములనుండివచ్చిన యుద్ధసమాచారములో ముఖ్యతమమైనవి ఇటలీదక్షిణభాగముపై బ్రిటిషుసేనలయొక్కయు, కనడావారిసేనల యొక్కయు అమెరికనులసేనల యొక్కయు దండయాత్రనుగురించినవి.

ఇటలీ

ఇటలీలో దక్షిణభాగమందేగాక ఉత్తరభాగమందుకూడ ఓడరేవులపైనను విమానాశ్రయములపైనను, రైలుబాటలకూడలిచోటులపైనను బ్రిటిషువారియొక్కయు అమెరికావారి యొక్కయు విమానములు బాంబులనువేయుచు ఇటాలీయపక్షమువారికి నష్టములనుకలిగించినవిధమును పూర్వసంచికలలో గమనించుచునేయుంటిమి. ఇట్లు ఇటలీదక్షిణభాగమందు సముద్రతీరప్రదేశములయందలి ఓడరేవులమీదను, విమానాశ్రయములనుమీదను సేనలకుపయోగపడదగిన ముఖ్యములైన బాటలమీదను బ్రిటిషునౌకలును, అమెరికావారినౌకలును ఫిరంగుల దెబ్బలనువేసి నష్టములనుకలిగించినవి. అంతేగాక కొందరు బ్రిటిషుపక్షపు కమాండో సైనికులు ఇటలీదక్షిణభాగమందలి సముద్రతీరమందున్న కాలిబ్రియాలోకిపోయి ఇటాలీయపక్షసేనలకు చాల నష్టములనుకలిగించిరి. ఇట్టిదండయాత్రలు ఒకవారమురోజులుజరిగినవి. జర్మనీనుండి జర్మనులు ఇటలీలో ప్రామచేర్చుకొనియున్న సేనలకు కావలసిన సామగ్రులనుగొనిపోవుట కుపయోగించగల బాటలన్నిటిపైనను బ్రిటిషువారివిమానములు గొప్పనష్టమునుకలిగించుచు దెబ్బలను వేసినవి.

ఇవన్నియు జరిగినతర్వాత తుదకు బ్రిటిషువారియొక్కయు కనడావారియొక్కయు సేనలు సెప్టెంబరు ౩ తేది ఉ॥ ౪-౩౦ లవేళ మెసీనాసముద్రమును దాటి ఇటలీదక్షిణభాగమందు రెడియోసమీపమున దిగినవి. అప్పుడు సంయుక్తజాతుల రేడియోలో ఇటలీప్రజలకొక ప్రత్యేకమైనవిజ్ఞప్తి చేయబడెను. ఇటాలీయప్రజలు మిత్రమండలివారి సేనలను తమ దాస్యవిమోచకులనుగ భావించి ఆదరించవలెనని ఇటాలీయప్రజలు ఆవిజ్ఞప్తిలో కోరబడిరి.

రేగియోఅనునది ఇటలీదేశపు దక్షిణభాగమున చాలముఖ్యమైన రేవుపట్టణము. దానిసమీపమున దిగిన బ్రిటిషుపక్షపుసేనలు దానిని, అక్కడినుండి ముందుకుపోయి గాలికో పట్టినారు. తర్వాత శాన్ జియోవాని అను దానిని రెగియోకుదక్షిణమున విమానాశ్రయములను ఆక్రమించుకొనినవి. ఇటాలీయపక్షసేనలపైనుండి పారిపోవుచున్నసేనలను బ్రిటిషుపక్షపువారు పంపిరి. ఇటాలీయులు తమసేనలను, జర్మనులను దక్షిణ ఇటలీయందే ప్రతిఘటనకు ఏర్పాటులుచేసిరి. జర్మనుసేనలు ఉత్తరమునుండి దక్షిణానికి ప్రయాణమైనవి.

రేగియోనుండి బ్రిటిషుపక్షపుసేనలు సముద్రతీరప్రదేశమున ఉత్తరదక్షిణముగాను కొండలలోకి తూర్పుగాను యాత్రసాగించినవి. మరికొన్ని బ్రిటిషుపక్షసేనలు ఓడలనుండి ఇటలీదక్షిణభాగమునందే సముద్రతీరమందలి బాటునందు ఒకదానికొకటి ౧౫ మైళ్ళ దూరముగనుండు రెండుస్థలములలో దిగినవి. మెలిటోను పట్టుబడినట్లు ఒకవార్త వచ్చినది. స్పెజియాలో అమెరికావారిసేనలు దిగినట్లును ఒకవార్త వచ్చినది, ఈవార్తలనిజము ధ్రువపడలేదు.

బ్రిటిషుసేనలును కనడావారిసేనలును ముందుకసాగిపోవుచు రెగియోడికాలిబ్రియానుండి ౧౫ మైళ్ళదూరములో ఉత్తరసముద్రతీరభాగమునను దుబాగ్నారాను, మెలిటోనుపట్టుకొని ఇంకను ముందుకుపోయి సెప్టెంబరు ౬ తేదిన సాన్ స్టెఫానొ, కలన్నా, సాన్ రాబర్టో, సినోపోలీ, డెలియనువా, సాన్ రొసారియో, సాన్ రాఫెల్, ముసొలీనియా, లగండాయీ, సాన్ ఆలెసియో అను పట్టణములను పట్టుకొని, ఇంకనుఉత్తరముగపోవుచుపాల్మి నిసమీపించుచున్నవి. బ్రిటిషుపక్షసేనలు శత్రుసేనలప్రదేశములోకి ఇంతవరకు ౧౨ మైళ్ళు ముందుకుజొచ్చుకొనిపోయినవి. ఈప్రదేశము పిల్లానుండి సాన్ స్టెఫానొవరకును, రేగియోవరకును వ్యాపించియున్నది. ఇంతవరకు ౩౦౦౦మంది శత్రుసైనికులను ఖైదీలనుగపట్టుకొనిరి. వీరిలో ఎక్కువమంది ఇటాలీయులే.

ఇప్పుడుదక్షిణఇటలీలోనుండి జర్మనులు లేచిపోవుచున్నారు.

బ్రిటిషుసేనలు ఇటలీదక్షిణభాగమున దిగినదినాడు, అనగారవతేదిన రోం రేడియోలో బ్రిటనునుద్దేశించి గావించిన బ్రాడుకాస్టు వచనములలో పరతులేకుండ ఇటాలీయసేనలు బ్రిటిషుమిత్రమండలివారికి పరతులేకుండ లొంగవలెననినమాటను గురించి సమాధానము చెప్పుచు, "న్యాయము గాను ఆదరణీయముగను కనిపించు దానినిదేనినైనను మేము ఒప్పుకొనగలము" అని చెప్పబడినది.

క్రైస్తవమతమున రోమన్ కాథలిక్కుమతమునకు అధికారియగు పోపుగారు రోములో ఉండే నగరభాగమందు కార్డినల్ లనుమతాధికారుల సభయొకటి జరిగెను. దానికి గొప్పప్రాముఖ్యము ఉండవచ్చునని అనుకొనుచున్నారు.

రష్యా

రష్యాలో రష్యనుసేనలు అన్నిరంగములలోను చాలవేగముగాముందుకు పోవుచున్నవి. జర్మనుసేనలు ఓడినప్రదేశములనువిడిచిపోవుటకై చేసినపోరాటములన్నిటిలోను ఓడించబడినారు.

కర్స్కురంగములో సెవాస్కుకు నైఋతి వైపునను పడమటను, వ్యాజమాకు నైఋతివైపునను, స్మాలెన్స్కురంగమునందు బ్రయాన్స్కికిదక్షిణమునను రష్యనుసేనలు జర్మనుసేనలమీదికి క్రొత్తదండయాత్రనుప్రారంభించి నిజాన్స్కుకుదక్షిణమున రెండుమైళ్ళదూరమునందు రైలుస్టేషను పట్టణమును, రైనాస్కుకుపడమట రెండుమైళ్ళదూరములోనుండు కొనొటాపు పట్టణమును ఆక్రమించి అక్కడినుండి పడమరగా కీయెవ్ కు చేరబోవుచున్నవి. అనగా రష్యనుసేనలు యుక్రెయినురాష్ట్రపు ఉత్తరభాగములో ప్రవేశించినవన్నమాట. స్టాలినోవైపున రష్యనుసేనలు చాలముఖ్యమైన ఎర్సియానుపట్టణమునుపట్టుకొని దానికిదక్షిణమున క్రిమియాలోని జర్మనులకు సంబంధముకలిగిన రైలుబాటలలో ఒకముఖ్యమైన దానిని పట్టుకొనుటకుపోవుచున్నవి. రాస్తావాకు వనుశర్వెంటాస్కి పట్టణమును ఆక్రమించినవి.

ఉత్తరయుక్రెయినులోను, బ్రియాన్స్కుకుదక్షిణమున జర్మనుసేనలను రష్యనుసేనలు ఛేదించి, ఇప్పుడు క్రమముగా దక్షిణమునుండి రైలుబాటలకేంద్రములను కొనొటాపు, బాఖ్మాక్, చెర్నిగావులను ముట్టడించుచున్నవి. చెర్నిగావుఅనునది యుక్రెయినులో డెస్నానదిగట్టునను ముఖ్యపట్టణము.

మహారాష్ట్రకమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యాలయపు సోదా

పూనా, సెప్టెంబరు ౮

పోలీసులు నేడుకమ్యూనిస్టు పార్టీవారి మహారాష్ట్రశాఖ కార్యాలయమును సోదాచేసి 'కయ్యూరుమార్టర్'అను పుస్తకముయొక్క ఒకప్రతిని పట్టుకొనిపోయిరి. (అ.ప్రె.)

గమనిక

ఆచారప్రకారము వినాయక చతుర్థికి పత్రిక వెలువడదు. అందుచేత మొన్నటి సోమవారమునాడు మాపత్రిక వెళ్ళలేదు. పాఠకులు గమనించగలరు.

ఇండియాసమస్యలపై రంగుజాతులన్నిటిదృష్టి

హెచ్. ఏ. మిల్లర్ గారు 'రీనాల్డుస్ న్యూసు' అనుపత్రికలో ఇట్లువ్రాసినారు:—

"సంయుక్తజాతులకు విజయముకలిగినచో తమకేమిలాభమనియు, ఇండియాలో ప్రతిష్ఠంభనము ఇంకనుఅట్లే యుండునాయనియు, నల్లజాతులవారివిషయములో ముసోలినికిపూర్వమే ఫాసిస్టులవలెవర్తించిన దక్షిణాఫ్రికావారలను తూర్పుఆఫ్రికావారలకును అధికారము నిచ్చెదరాయనియు, సంయుక్తరాజ్యపు నీగ్రోలు తక్కువజాతివారలని వారికనిపించచేయుదురెనాయనియు, నీగ్రోలను "నిగర్లు"అనియు, చైనీయులను చింకులనియు, ఇంకను పిలుచుచుండవలెనా లేకవారలుకూడ తక్కినవారివలెనే ఆదరణగౌరవములకు అర్హులనువిషయమును గ్రహించెదరనియు రంగుజాతులవారలు అడుగుచున్నారు.

"డోవరుగారు రంగుజాతులజనులు ఇండియాసంగతిని చాలశ్రద్ధతోగమనించుచున్నట్లు వ్రాసినారు. జపానీయులు చాలయుక్తితో ప్రచారము చేయుచున్నట్లును, అమెరికాలోకూడ ఆప్రచారప్రమాణముచే చాలమంది ఎక్కువగా ఆకర్షించబడుచున్నారనియు ఆగ్రంథకర్త వ్రాసినారు. "అందరివిషయములోను న్యాయముజరుగవలెను, లేనిచో జరుగునదేదియో నిర్ణయముగాయేయున్నదని ఆగ్రంథకర్త వ్రాసినాడు"

గోలకొండడైరీ

పూర్తి కావచ్చినది. ౧౦ దినాలలో అమ్మకమగును

పోలీసుఠాణాపై దండయాత్ర

భాగల్పూరు, సెప్టెంబరు ౮

భాగల్పూరుకు రామైళ్ళదూరములో సోనబారాసుదేవియొక్క ఉత్తరప్రుగట్టు సమీపమునయుండు పోలీసుఠాణామీదికి వేకువజామున తుపాకులలో ౧౫౦మంది గుంపుగావచ్చిపడిరి. వారలను ఒకుందిసాయుధులైన పోలీసులను, నిరాయుధులైనయుగుడు పోలీసులనుప్రతిఘటించి పోరాడిరి. నిరాయుధుడైన అసిస్టెంటుపోలీసు సబిన్స్పెక్టరు సాయుధులైనపోలీసులను హెచ్చరించుటకై పోయినప్పుడు అనుమదగింద్రులలోనొకరు అతని మెడపట్టుకొనినను, ఆతడువిడిపించుకొని కాపలావేయుచుండినవానివద్దకుపోయెను. అకాపలావాడు తుపాకి సబిన్స్పెక్టరుమెడపట్టుకొన్న దుండగీడుపైనయెత్తి కాల్చెను. ఆదుండగీండ్రు గట్టిశబ్దముతో నిర్మించినఆఠాణాలోనికి తుపాకులను ప్రేల్చిరి. అందుచే హవిల్దారున్ను, చాలమంది కానిస్టేబిళ్లును ఎక్కువగాగాయపడిరి. అసిస్టెంటు సబిన్స్పెక్టరు బల్లెముతోపొడువబడెను, కాని పొడచినవాడు తుపాకిదెబ్బతో చనిపోయెను. హవల్దారుకుగొప్ప గాయములైనను, ఆతడుస్వయముగా తుపాకిగుండ్లను ప్రేల్చుచు తనమనుష్యులను ముందుకునడిపించుచుండెను. కానిస్టేబిళ్లును, ఆదుండగీండ్రును ముష్టాముష్టిపోరాడుకొనిరి. చాలమంది కానిస్టేబిలులకు గాయములయ్యెను. దూరమునుండిన దుండగీండ్రనాయకులిరువురుఅంతట ఆదుండగీండ్రగుంపును పారిపొమ్మనిరి. ఆదుండగీండ్రుతుపాకులను, రైఫిల్లను, మందుసామగ్రిని అక్కడనేవదలివేసి పారిపోయిరి. పోలీసులు వారి వెంటపడి వారలు పారిపోకముందే ఇంకనుఅనేకులనుకొట్టిరి. ఆదుండగీండ్రలో ౧౫గురుమరణించినారు, అనేకులు గాయపడినారు. పోలీసులలోకూడ అనేకులు గాయపడినారు.

మదరాసు రాష్ట్రంలో బియ్యపు రేషనింగు

మదరాసు సెప్టెంబరు ౮

మదరాసునగరంలో బియ్యపురేషనింగు నేడు అమలులోకివచ్చినది. నగరములో లైసెన్సుపొందిన బియ్యపుదుకాణములవద్ద రేషనుకార్డులుగలజనులు గుంపులుగుంపులుగానుండిరి. ఏ.ఆర్.పి. అధికారులు గుంపులనుసర్దుటలో తోడ్పడిరి. రూపాయిగకి ౩ శేర్లచొప్పున రోజుకు ౧౨ఏండ్లకుపైన వయస్సుగలవారలకు ఒక్కొక్కనికి ౧౦ ఔన్సులచొప్పునను, ౧౨ఏండ్లకులోపుగల వయస్సుగలవారలకు ఒక్కొక్కరికి ౫ ఔన్సుల చొప్పునను యిచ్చుచున్నారు. వారమునకుసరిపోవునంతకూడ ఒక్కసారిగానే యిచ్చేఏర్పాటుకూడ ఉన్నది.

బెజవాడ, సెప్టెంబరు ౮

బెజవాడలో రేషను పద్ధతిపెట్టుటకైఅధికారులు లెక్కలు తేల్చబడినవి.

నేటిరాత్రి

బ్రహ్మాండమైన విడుదల

ఇతర స్థలములలో వేలకొలది ప్రజలు నాకర్షించిన చిత్రము

బ్రహ్మపుత్రుడైన దక్షుడు అధికగర్వోన్మాదుడై పరిపాలించుట— చంద్రుని శపించుట— శివుడు చంద్రునకు భయమిచ్చుట- ఇది తెలిసి దక్షుడు శంకరునిపై కక్షవహించుట— దక్షునిపుత్రిక శివుని ప్రేమించి అతనినే తననాథునిగా నెంచుచుండుట— స్వయంవరము పెట్టుట— శివుని కాహ్వాన మంపకుండుట— శివుడు స్వయంవరములో ప్రత్యక్షమై సతీదేవిని గొనిపోవుట— దక్షుడు ఉడుకుట—

దక్షయజ్ఞము

శోభనాచల పిక్చర్సు వారి చిత్రము

దక్షుడు విశ్వశ్రేయమునకై గొప్పయజ్ఞము చేయుట— ఆ యజ్ఞమునకు సతీదేవి ప్రయాణమై శివుని సెలవడుగుట- శివుడంగీకరించకుండుట—సతీదేవి తండ్రి పిలువకున్నను, భర్తయను జ్ఞనివ్వకున్నను తండ్రియజ్ఞము గాంచనరుగుట- అక్కడ దక్షుడు కూతురును పరాభవించుట శివుడు ప్రళయకాలరుద్రుడై, వీరభద్రుని సృష్టించుట— తరువాత— తెరపై చూడుడు—

గగ్గయ్య, కృష్ణవేణి, సుందమ్మ, రామకృష్ణశాస్త్రి, రామారావు, రాజరత్నం, కమల, వరలక్ష్మి మొదలగువారు—

అగ్రోస్ టూరింగ్ టాకీస్
హిమాయత్ నగర్ రోడ్
నారాయణగుడ డిపోవెనుక, హైదరాబాదు దక్షిణ
Khan and Sons

భువనగిరిలో మహిళా సమావేశము

(స్వవి.) భువనగిరి, సెప్టెంబరు ౬

౨౯-౮-౪౩ తేదీన ఆదివారము మిత్రమండలి వార్షికోత్సవ సందర్భమున [హాలు] లో మహిళా సమావేశము జరిగెను. శ్రీమతి సీతాకుమారి అధ్యక్షురాలిగా యేర్పాటుచేసిరి. శ్రీమతి ఆరుట్ల కమలాదేవి అధ్యక్షురాలికి సన్మానపత్రము నొసంగిరి.

అధ్యక్షురాలు ఉపన్యసించుచు స్త్రీలకు సంఘములు సమావేశములు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరము ... స్త్రీలు పురుషులు కూడ అనవచ్చును. పురుషులకు మాత్రమే యుండవలయునా? పురుషులు ఒక్కరు మాత్రమే దేశజాతి అభివృద్ధి చేయజాలరు. ప్రతిజీవకోటి వృద్ధి కొరకు భగవంతుడే అన్ని మొగమును జత గూర్చి యున్నాడు. ఏదేశము గృహము జాతిలోగాని పురుషులతో స్త్రీలకు సమానవిద్యావిజ్ఞానములు లేవో అవి జీవము లేని శరీరములవలె యున్నవి. స్త్రీలు సంతానమునకు చిన్నప్పటినుండి తగిన క్రమశిక్షణ పోషణ చేసిననే గాని మన దేశాభివృద్ధి కానేరదు. పురుషులు తమకు అనుకూలముగా యెన్నియో ధర్మగ్రంథములు వ్రాసుకున్నారు. (పునర్వివాహము-బహుభార్యాత్వము-వృద్ధవివాహము) మొదలగునవి కాని అవి స్త్రీలకు వర్తించవలయునన్న తప్పుయందురు. స్త్రీలందరు పురుషులకు బహుభార్యాత్వము ... జరిగికుండునట్లు పునర్వివాహము స్త్రీలకు వర్తించునట్లు ప్రచారము జరుపవలెను. తల్లిదండ్రులు తమ బాలికలను తొందరగా వివాహము చేసిన తమ బరువు తీరినదని తలంతురు. వీరిలో కొందరు ఎంతో బాధకు గురియగుచున్నదని తెలియకున్నారు. మనము విద్యావంతులమై ప్రపంచ చరిత్రల ధర్మగ్రంథముల దేశవార్తల తెలుసుకొనవలయును. సంఘములు సమావేశములు జరిపి జ్ఞానము నేర్చుకొనవలయు ననిరి.

అటుపిమ్మట సోమవారము రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి ఓ-బి-ఇ గారు క్రాస్మేను గారు మరికొందరు (గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవ సభకు మిత్రమండలివారు ఆహ్వానముచేయ) వచ్చిరి. సుమారు ౩ గంటలకు నాయుడుగారు సమావేశము జరుపుటకు వార్షికోత్సవ అధ్యక్షులు రాజాబహద్దరుగారికి స్వాగతమిచ్చి తీసుకవచ్చు ప్రయత్నముచేయుచుండగా వర్షము ఏకధాటిగా వర్షించుటచే సభ ఆపబడెను. రాజాబహద్దరు గారు నగరమునకు పోవుచు మరలా తేదిని యేర్పాటు చేయుటకు తప్పక వచ్చెదనని వాగ్దానము చేసిపోయిరి. వర్షము సాయంత్రము ౬ గంటల వరకు కురిసెను.

సాయంత్రము సుమారు ౭ గంటలనుండి శ్రీయుత రాయిలరాజ వ్యాకరణ మిత్రమండలి అధ్యక్షులుగారి కోరాలో సమావేశము జరిగెను.

శ్రీమతి సీతాకుమారి గారు - విద్యావంతులగు పురుషులు, స్త్రీ అంటే ముందు ఇంటి భార్య తానాతె అంటారు కాని స్వాతంత్ర్యము ఇవ్వరు. స్త్రీలకు సభలలో ముఖ్యముగా పురుషులు తగు అభిమానముంచి తమ భార్య సోదరీమణులను సంఘ సమావేశములకు ప్రోత్సహించవలయును. గ్రంథములు, పత్రికలు చదువుచు చదివించవలయును. తామూమాత్రమే సంఘములు సమావేశములు చేసుకొని తృప్తి చెందవలదనియు స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకముగా పాఠశాలలు యేర్పాట్లు ప్రజలు స్థాపించవలెను. ప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలు పురుషులకొరకే అనుకూలముతో లేనప్పుడు స్త్రీల సంగతి వేరె చెప్ప నవసరము లేదనియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత క్రాస్మేను గారు, హైదరాబాదు హిందువులు హిందూ స్త్రీలందరు ద్వేషభావము వదలి ఐక్యతగా మేము హిందూ దేశీయులమని ఏకకంఠముతో బలుకవలయును. దుర్మార్గులగు జపానువారు మనదేశము నాక్రమించదలచినచో వాని దూరింపగలయును. ప్రజాసైన్యము నెలకొల్పాలి. ప్రజారాజ్యము స్థాపించాలి. జైలులో ఉన్న నాయకులను విడిపించాలి అని మాట్లాడిరి.

శ్రీయుత లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి వకీలు (మిత్రమండలి ప్రధానకార్యదర్శి) గారు అతిథులకు ప్రేక్షకులకు కృతజ్ఞత తెల్పుచు నేటి వార్షికోత్సవము వర్షముచే ఆపడినప్పటికిని ... చాలా మేలయినది ... జేయగలము ... సమాప్తము గావించెను.

—

౧౯౪౩ సంవత్సర యాత్ర

బి. ఏ. ప్రొఫెసరుట

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో ... ౧౯౪౨ సంవత్సరములో ... వారు ఆ ... ఎందుకు ... దేయుచున్నారో ... తెలియజేసెను. ... విశ్వవిద్యాలయము ... ప్రారంభించిన ... కాని ... కంప ... తో ...

—

సిద్ధాన్త వాతావరణము

(౧౯౪౩ సెప్టెంబరు ౯ తేదినుండి ౧౫ తేదీవరకు)

(టి-వి భాస్కర్ గారు బి-యస్-సి, ఆరోగ్యాశ్రమము, నారాయణపురము, మహబూబ్‌నగరు జిల్లా)

సూచన — ౧. ఈపరిదృశ్యమానమగు ప్రపంచము భగవదాజ్ఞావశంవదమై ప్రవర్తించుచున్నది భగవదాజ్ఞావశంవదమైనట్టియు మనకు తెలియబడకయే వచ్చు వాతావరణములోని మార్పులను తెలిసికొనుటకుగాను భగవంతుడే శాస్త్రమును నిర్మించెను. ఈ శాస్త్రమునుబట్టి రవ్యాదిసప్తగ్రహ సంచారయోగముల చేతను తమతమ పరస్పర దృష్టుల చేత ఏర్పడు వాతావరణ ఫలితము చెప్పబడుచున్నది.

౨. ఈ శాస్త్రమునందు రవ్యాది గ్రహగతులను ప్రతిదినము సూర్యోదయకాలమునను గణింపబడినవి, కనుక గ్రహయోగములు, గ్రహదృష్టులు సూర్యోదయమునకు పూర్వముననగాని, పరమునగాని సంప్రాప్తము కావచ్చును. ఈ కారణముచే నీ శాస్త్రమునందు సూర్యాస్తమయము మొదలు మరుసటి సూర్యాస్తమయము వరకు దినమని యెరుంగవలయును. (ఉ) అనగా ఆదివారమనగా శనివారపు సూర్యాస్తమయము మొదలు ఆదివారపు సూర్యాస్తమయము వరకని తెలిసికొనవలయును ఇట్లే ప్రతిదినము.

(౩) చంద్రుడు దినమునకు సాధారణముగ పదమూడు భాగల యిరువదినిమిషములు పయనించుచున్నందున ప్రతిదినములో ననేక గ్రహయోగములు కలిగి, గ్రహవీక్షణములను నవకాశమిచ్చుచున్నాడు. కనుక దినదినమునకును, ఘడియఘడియకును వాతావరణములో మార్పులు జరుగుచుండును. చంద్రునిచే గలుగు నిట్టి మార్పులను గూర్చి తెలుపుటకు ... ఫలభాగము గూడ విస్తరింపును. ఇట్టి సూక్ష్మమైనట్టి ప్రకృతమున సనవసరమనియెంచి చంద్రునిచే గలుగు అల్పయోగములను విడువబడెను.

౪ మరియు గణితమునందు ... సంస్కారములు ... ఈకారణముచేతను మరియు ... యోగముల వల్ల, సమసప్తకములందును, దృష్టులయందును విషమమాత్రమైనను వ్యత్యాసము లేనట్టిదే ఫలములనుభవించుటకు శాస్త్రప్రసక్తము కాని అనుభవములో బలహీనమైన యోగములు వచ్చినప్పుడు కొన్నిగంటలు హెచ్చుతగ్గులగును, బలవత్తరమైన యోగములు యున్న, దృష్టియోగములున్న ... హెచ్చుతగ్గులగూడ వచ్చును. కాని ఆయా గ్రహములిచ్చు ఫలితములు మాత్రము సంభవించక తప్పదు

౯ సెప్టెంబరు భా॥ శు॥ ౧౦ గురువారము —

ఈదినము ఆకాశమంతయు మేఘావృతమై వర్షము కలుగును.

౧౦ సెప్టెంబరు భా॥ శు॥ ౧౧ శుక్రవారము —

... వర్షము కురియును

౧౧ సెప్టెంబరు భా॥ శు॥ ౧౨ శనివారము —

గాలి, ఉరుము, మెరుపులతో కూడిన వర్షము విశేషముగ కురియును. తుఫాను సూచనలు గనబడునుగాని ... భంగమైపోవును.

౧౨ సెప్టెంబరు భా॥ శు॥ ౧౩ ఆదివారము —

వాతావరణస్థితిలో ... కలుగును. శీతము తగ్గును

౧౩ సెప్టెంబరు భా॥ శు॥ ౧౪ సోమవారము —

ఉష్ణము కొంచెముండును. ... సాయంత్రము ... నిండి యుండును

ఆయుర్వేదము

దేశములో ఔషధములు సంగ్రహించుటచాలా కష్టముగా యుండెను. ఎందుకనగా ధరగల ఔషధములు మరియు కొద్దిఖర్చుతో ఓషధులచే ఔషధములు తయారు చేయబడినవి సంగ్రహణము మామూలీ పనికాయ నగరములోని వైద్యమహాశయులు హైదరాబాదు బయటి ఫార్మసీలనుండి ఔషధములు తెప్పించి రోగులకు అందిచ్చుచుండిరి. కానియిప్పుడు

వాసుదేవఆయుర్వేద ఫార్మసీ

స్థాపన అయినప్పటినుండి చాలా వెలగల ఔషధములు, భస్మములు ద్రావకములు, ఘృతములు మొదలగునవి సులభముగా సంగ్రహించబడును.

మేనేజరు,-

వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, లిమిటెడ్

మాహిగాం ఉస్మానియా దావుఆఫీసు యెదురుగా హైదరాబాదు-దక్కన్.

Khan (Sons)

హానిమానిన్

హోమ్యోపతిక్ దవాఖానా

సాగర్ టాకీసు ఎదురుగా

హైదరాబాదు-దక్కన్

నమ్మకమైనవందులు!! స్వల్పధరలు!!

మావద్ద అన్ని హోమియోపతి మరియు బయోకెమిక్ ఔషధములు అన్ని పొటెన్సీలలో ద్రావకములుగాగాని పొడిరూపకముగాగాని అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యుండును

మరియు

కుటుంబ ఔషధముల పెట్టెలు చిన్నతో లుపెట్టెలు, జేబుపెట్టెలు హోమియో మరియు బయోకెమిక్ పుస్తకములు తెలుగులో మావద్ద దొరకును

Khan and Sons

౧౨ సెప్టెంబరు నాటి పూర్ణిమ, మంగళ వారము:—

ఉష్ణతకొంచెము ప్రవేశము. వెన్నెల వరపు ఎల్ల గాచుండును.

—

చేటీలు

గోలకొండ పత్రికాధిపతులకు,

మహాశయా,

బ్రిటిషు దీవులలోను హైదరాబాదులోను ఎక్కువగా యొక్కువ బత్తిడిలలో సైనికావసరములకై ఆహారపదార్థములు ఎక్కువగా ఎగుమతి చేయబడుచున్నవనియు భారతదేశమునందు ఆహారపదార్థములు నిలువలు తక్కువగా నున్నవనియు, నిరాధారమైన ప్రచారము ప్రారంభమైనది.

ఈ విషయములో ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఇటీవల కొన్ని ప్రకటనము గమనింపదగినది. ఈ ప్రకటనము ఎక్కువ ప్రచారములోనికి రావలెను.

౧౯౪౨-౪౩ సంవత్సరములో ఇండియా ప్రభుత్వము వారి ప్రెస్ నోటు ననుసరించి ౩౦,౦౦౦ టన్నుల ఆహారపదార్థములు మాత్రమే ఎగుమతి అయ్యెను. యుద్ధమునకు పూర్వపు సంవత్సరములలో ౧౦౦౦౦౦ టన్నుల ఆహారపదార్థములు మనదేశము నుండి ఎగుమతి అయ్యెను. ఈ సంవత్సరము జులై నెలనుండి ౧౯౪౩ బంగాళమునకు ౩౦,౦౦౦ టన్నుల ఆహారపదార్థములు దిగుమతి అయ్యెను. దీనితో మన నికరపు ఎగుమతి బాగా తగ్గినది.

సైనికావసరములకై భారతదేశపు ఆహారపదార్థములు ఎక్కువగా ఉపయోగింపబడుచున్నవనియు, జనులకు ఆహారపదార్థముల కొరవు కలుగుచున్నదనియు చెప్పుట సరికాదు. ఎందుకనగా భారతదేశమునుండి ఎగుమతి అయిన ఆహారపదార్థములలో కొంత భాగము బెంగాలులోనికి దిగుమతి అయినది.

ఇట్లు

ఒక అభిమాని.

వైర్రా ప్రాజెక్టు

బకాయీ అప్పుల రైతుల విజ్ఞాపనము

(జి.వి.) ౫౧-౧౧-౩౩ ఖమ్మం

వైర్రా ప్రాజెక్టు నిర్మించబడి సుమారు ౧౫ సం॥ కాలమైనది. ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద సర్వే దిన్నెభూమి ౧౫ వేల యెకరములు, మొత్తం భూమి అంతవరకు నీరు పారుచున్నది. ఇట్టి భూమి యొక్క శిస్తు మరియు ఆ ప్రాజెక్టు సక్రమముగా నడపబడుటకు ప్రభుత్వము వారు ... చాలమంది రైతులు తమ భూములను అమ్ముకొనవలసిన స్థితికి వచ్చిరి. తత్ఫలితముగా మరాఠా వారు వ్యవసాయమునకు ... బకాయీల క్రింద రైతుల భూములను హరాజు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ బకాయీలను మాఫీ చేయవలసినదిగా రైతులు ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞాపనము చేసికొనుచున్నారు.

గ్రంథదానము

తిరుమలగిరి జాగీరు (వరంగల్), ఆగస్టు ౩౦ ... గ్రంథాలయమునకు ... గ్రంథములను దానము చేసినారు. ... వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములర్పించుచున్నాము.

పెద్ది అంజయ్యగుప్త.

ఆ. వై. సం. గ్రంథాలయాధికారి

షష్టిపూర్తిలో తుష్టిపూర్తి

వనపర్తి సంస్థానములోని గ్రామమునకు చెందిన ... గారు షష్టిపూర్తి ... పుత్రసంతానము లేనందున ... వివాహము ... జరిగినది.

ఘోర మరణం

... గ్రామములో ఒక బాలిక ... బావిలో పడి మరణించినది ...

శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లేశ్వరాంధ్ర గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవం

... ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము ... జరిగినది ...

వరంగల్లు

... శ్రీ ... గారు ... సభ ... జరిగినది ...

గోలకొండపత్రిక

స్వభాను సం॥ర భాద్రపద శు॥ ౧౦ గురువారము

క్షామకాండ

యూరోపులో యుద్ధకాండ. భారతదేశములో క్షామ కాండ. బెంగాలులో మరణకాండ. అన్నమా! అన్నమా! అని భారతదేశమంతటను ప్రతిధ్వనులు చెలరేగినవి.

మీరెక్కువ తినుచున్నారు అని అమెరీమంత్రిఅన్నారు. కాని బెంగాలులో అజీర్ణముతో జనులు చచ్చుటలేదు. వారికి దినాలపేరట తిండిలేక పెంటలలో వెదకినా ఎంగిలిముక్కలు దొరకక, వీధులలోపడి విలవిల తన్నుకొని చచ్చిపోవుచున్నారు. దేశమంతటను చక్కెరకొరత, తిండికొరత, బట్టకొరత, పెట్రోలు కొరత. అన్నీ రేషన్ అయిపోవుచున్నవి. ఇట్టిగతి మనకు పట్టినది కొంచెంలేకనో యేమొ గతసంవత్సరం సిలోనుకు ధాన్యం ఎగుమతిచేసినారు. ఇప్పుడు సిలోను నుండి ఒక పైసాచందాకూడ బెంగాలుకు పోవుటలేదు. అయ్యోపాపం అని పైసాఖర్చులేని హాహాకారమునైనా నటనకొరకైన ఆ లంకాజనులు ప్రకటించరాదా! ఈస్టిండియా కంపెనీ యొక్క అవతారమైన యూ. కే సీ.సీ. అనేవి మనదేశ ధాన్యాన్ని ఆఫ్రికా, ఏషియా, యూరోపుదేశాలకు ఎగుమతిచేసెను.

అయితే మనదేశంలో ధాన్యం ఎక్కువఉంటే బయటిపంపినట్లా లేక ఎట్లాతక్కువే ఉంచికదా, పదిలో పదకొండు. తక్కువలోమరీతక్కువఅయితే ఏమిలేఅని పంపినారా? మనదేశము సస్యశ్యామల దేశమట! తేనె,పాలు వరదలుగా వాగులు పారుచుండిన దేశమట!! బంగారువరహాల చెట్లు (పగోడావృక్షాలట!)కాచేదేశమట!! ఆ చెట్లను ఊపితె జల జల సువర్ణవర్షము కురిసేదట. ఈ విధముగా చరిత్రకారులు వర్ణించిరి. మనకు గోవుమాత. కాదు దేవత. ఋతుధర్మాలు ఈ కర్మభూమిలో సక్రమముగా జరుగుచుండెనట. అన్నిమంచి లక్షణాలైతే యిప్పుడు బెంగాలులో ప్లేగు ఎలుకలవలె కూటికి లేక జనులు నూర్లకొలదిగా ప్రతిదినము ఎందుకు చస్తూన్నారు? మనదేశములో మొదలే పంటతక్కువ. బర్మానుండిమలయానుండి బియ్యం మనకు దిగుమతి అగుచుండెను. అది ఆగిపోయెను మరిక్షామం దేశమంతటను వచ్చెను. తినేవారు ఎక్కువైరి. సైన్యంభర్తీ ఎక్కువయ్యెను. అమెరికన్ సైన్యానికి పశువులు వేలకొలది దినదినం చంపబడుచున్నది. ఇటలీ ఖైదీలకు తుష్టిపూర్తిగా భోజనం సాగుచున్నది. అని యీ విధముగా ఢిల్లీ శాసనసభలో సభ్యులే చాలనుండి తీవ్రముగా ఖండించిరి. కాపున మనదేశములో మనకుందికే సరిపోవునట్టి ధాన్యం పంటలులేవు. జనసంఖ్య హెచ్చినది. భూములు క్రమక్రమముగా నిస్సారమైపోయినవి. ఇవన్నీగమనించక వ్యాపారులు కొట్లలో భూగృహాలలో దాచిపెట్టినా ఏమయ్యా అనే వాదాన్ని రాత్రింబగళ్లు చేయుట ఆచారమైనది. గతానుగతికో లోకః. అట్లు అప్రమూ పట్టండి కోట్లను అం వారివెంట పడినారు. వ్యాపారులు తక్కువవారు కారు. ధరలుంటే వారు దాచుకోరు. ధాన్యము పుష్కలంగా రవానా అవుతుందని వారికి తెలిస్తే వెంటనే ధరలు పడిపోవును. దాగిన సరకులన్నీ బజారులోనికి రాగలవు. కావున యథార్థ మేమన మనదేశానికి పంట చాలదు. బయటినుండి రాదు. లోపలినుంచియే పోవుచువచ్చెను. అందుచేత ధరలు పెరిగినవి.

కూటికిలేని భారతదేశములో కూటి రేషన్ పెట్టుట తెలివితక్కువ తనమని మేము భావింతుము. రేషన్ పెట్టితే ధాన్యం ఎక్కువగా సప్లై చేయవలసి వచ్చును. ఎందుకంటారా ఒక్కొకరికి ధాన్యం దొరకదు. బెంగాలు సోదరులవలె మనమున్నూ మన్నుదిని చస్తాము అని జనులు ధాన్యం దాచుకొందురు. ఒక్కొక్క యింట్లో రెండంతల మంది ఉన్నట్లు చూపుదురు. ఎట్లో అవస్థపడి తాము సాధారణముగా కొనుచుండిన దానికంటే యెక్కువగా తీసుకొందురు. కావున రేషన్ తగదు. అయితే యేమి చేయవలెను. భారతదేశము నుండి ఒక గింజకూడా బయటి దేశాలకు పోకుండా ఏర్పాటు చేయవలెను, ఇటలీ ఖైదీలను వేరేదేశానికి మార్చవలెను. బయటిదేశాలనుండి అనగా అమెరికా ఆస్ట్రేలియ దేశాలనుండి ధాన్యం దిగుమతి చేయించవలెను ఎందుకనగా అమెరికా ఆస్ట్రేలియ దేశాలు మన దేశముకంటే చాలా పెద్దదేశాలు కాని జనసంఖ్య చాలా చాలా అల్పం. మన దేశములో ౧ మైలులో ౪౦౦ మంది వసించితే ఆ దేశాలలో ౫౦ మందివరకే నివసించుచున్నారు. వారికి సర్వసౌకర్యాలున్నవి. ధనమున్నది. సారమున్నవి. అంగబలమున్నది. బుద్ధిబలమున్నది. జాతీయ ప్రభుత్వమున్నది. వారెక్కువ పండించుతారు. వారి కెక్కువగా మిగులుతుంది. కావున ఆ దేశాల నుండి మనకు దిగుమతులు రావలెను. అప్పుడే యీ ఘోరం ముగిసిపోవును. పైగా ఇటీవలనే అమెరికావారు న్యూయార్కు నుండి హిట్లరు గెలిచిన గ్రీసుదేశములోని బీదలకు సహాయం చేయుటకు గాను ౧౫౦౦౦ టన్నుల ధాన్యం రవానాచేసిరి- మరి మన పాలకులు కేవరంపుతారు?

ఇదంతా ఎవరు చేస్తారు. ఎవరు వింటారు. అంతలోపల బెంగాలులో ఎందరుచస్తారో ఆ యమునికి ఆ లెక్కలు గీకే చిత్రగుప్తునికే యెరుక! బెంగాలులో చచ్చినవారి పటాలు, చావనున్నవారి పటాలు పత్రికలలో చూచినచో భయమగుచున్నది. వైస్రాయి బహద్దరుగారి భార్యగారే భయపడిపోయినారు. అందరున్నూ చందా లియ్యండి. నేను పత్రికలలో ఆ కళేబరాల పటాలను చూడలేను అని పాపం ఆ వైసరాజుగారి రాణీగారు ప్రకటించినారు. మన హైద్రాబాదు ప్రభుత్వం ఇదివరలో ఖండాంతర దేశాలకు లక్షల ధనమిచ్చినది. ఈ తడవ బెంగాలుకు కొన్నిలక్షల దానము వెంటనే యియ్యవలెనని కోరుచున్నాము. హైద్రాబాదు ధనికులంతా తమ చందా లియ్యవలెను. దానికై ఒక సంస్థ యేర్పడితే చందాలిచ్చువారికి ఎక్కువగా తమ చందాలివ్వవలెనో తెలియ రాగలదు. హైద్రాబాదు నగరవాసులిందును ఈ విషయము లో సత్వర చర్యలేమైనా? ఇప్పుడైనా చెయ్యండి అని సూచించుచున్నాము.

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము

"భక్తపోతన" టాకీలో శ్రీనాథుని పాత్రను ధరించి అభినయించిన శ్రీజంధ్యాల గౌరీనాథశాస్త్రిగారు ౯-౯-౪౩ గురువారము (ఈదినమే) సాయంకాలము ౬ గంటలకు, నిలయ భవనమున "సినిమాసంగీతము" అను విషయముపై సోదాహరణముగా ఉపన్యసింతురు. అందరు దయచేయ ప్రార్థన-

బి. వే. శే.

* *

సెా॥ సత్యవ్రతశుక్లజీ గారి యుద్యోగకాలము ౬ నెలలు పొడగింపబడినది.

* *

దసరా ఊరేగింపులో హైద్రాబాదునగరంలో అంబంబడిమాత్రమే ఆయుధాలుపట్టుకొనిపోవచ్చునట. ఇదేమన్యాయమని పండిత్ నరేంద్రజీగారంటున్నారు. ఇంకాఇట్లన్నారు. ఏటేట పరిగాదసరా ముందటనే ఈహుకుము వచ్చేదెందుకు హిందూ ముసల్మానుల పరస్పరం ప్రభుత్వానికుండదుగా. బహదూర్ ఖాన్ గారివి కాశ్మీరులోనికి రానీయకపోతే ఈ కాశ్మీరులో ముసల్మానులు ఇష్టంవచ్చినట్లుగా ఊరేగింపులు చేసుకొనిరి. వాటికేమిన్నీ అంకుశలు లేకపోయెను. ఇప్పుడెక్కడిదీనూడివచ్చెను?

* *

మద్రాసు మొహియుద్దీన్ గారు రాజద్రోహనేరముచేసినట్లుతలచి హైద్రాబాదునగర మేజిస్ట్రేటు వారికి ౪౦౦రూ॥ జుర్మానావిధించెను. దానిపై అపీలుచేయుచున్నారు.

* *

౧-౯-౧౯౪౩నాడు నిజామాబాదులో మిసెస్ గ్రిగ్సన్ గారు ప్రజలచేతను ప్రభుత్వముచేతను చందాలుకూర్చబడి కట్టబడనున్న ఆసుపత్రియొక్క శంకుస్థాపన చేసెరి. ఆసందర్భములో నిజామాబాదుపౌరులపక్షాన వారికిసన్మానపత్రము సమర్పింపబడెను. దానికిగ్రిగ్సన్ దొరవారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచూ నిజామాబాదువాస్తవ్యులు చందంతలైనదని యీ ఒకఆసుపత్రిచాలనందున మరొకటి నిర్మింపదలచినదనియూ ప్రజలు ఒకలక్షరూపాయిలు చందాలు వసూలుజేసిన ప్రభుత్వమువారును అంతే యిత్తురని చెప్పగా ప్రజలు చేసిరనియు గొప్పగా యిచ్చినవారిలో ౧౧౦౦౦రూ॥ ఇచ్చిన నర్సాగౌడు గారు ప్రత్యేకముగా ప్రశంసింపదగినవారనియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తమకు తమభార్యకు ఇచ్చిన సన్మానానికి కృతజ్ఞత వెలిబుచ్చిరి.

*

ఈనెలాఖరునుండి ఆసఫియాగ్రంథాలయము ప్రొద్దుననుండి సాయంత్రము ౫ వరకు తెరిచియుండును.

... ...

హైద్రాబాదు నగరములోని మురికికాలువల శాఖకు (డ్రయినేజిశాఖ) మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వారికి అప్పగింపుటకై మ ఘ-వ నిజాంగారు ఫర్మానిచ్చినారు. పూర్వము సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఈమురికికాలువల నిర్మాణానికిగాను కోటి రూపాయిలు ఖర్చుచేయుటకు అంచనావేసి యిచ్చియుండిరి. ఆప్రణాళిక ప్రకారమే పనిజరుగుచూ వచ్చినది.

... ...

హైద్రాబాదునగరములో నేలబొగ్గు దొరుకుటకష్టమైనందున విద్యుత్తుసప్లయి పూర్వమువలె కాజాలనందున ఇంచుమించు పాతికవంతువరకు విద్యుత్సప్లయి తగ్గించినారు. ఆనాటినుండి ప్రతి యింటికి యిదివరలో వెలుగుచుండిన ఎంతవిద్యుత్తువ్యయమగుచుండెనో దానిలో పాతికవంతు తగ్గించినారు-ఇప్పుడు విద్యుత్ రేషన్ మొదలైనది రేషనుకంటే యెంతెక్కువ వ్యయముచేస్తే వారికి కనెక్షను తీసుకుండా సప్లయిపూర్తిగా ఆపివేయబడును మరలకొంత లేచార్జిలు వ్యవలసిన ఎక్కువగా కాబ్చిన విద్యుత్తు ఎక్కువచార్జి వేయబడును కావున విద్యుత్తికలవారు చిన్నచిన్న బల్బులు పెట్టుకొని రాత్రితొందరగా పండుకొన్న ఏవిధంగాఅవసరపడి ఎక్కువగా విద్యుత్తికావలసి వస్తేను అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు.

... ...

న. మహమ్మద్ దంఖాంఖారంగ బహద్దరుగారు వ్యాపారపరిశ్రమలశాఖా కార్యదర్శిపదవిని గతవారము స్వీకరించిరి. ఆ పదశాఖ అధ్యక్షులు హబీబుర్రహిమాన్ గారేర్పాటైరి. ప్ర॥ ప్రతిష్ఠాశాఖయొక్క సహాయకార్యదర్శిగా (సదస్యాదులు) భరతదేశమును తిన్నారూరేర్పాటైరి-

* *

సెప్టెంబరునెలాఖరులో "సత్యాగ్రహ ప్రకాశాసమును" సమర్పించిన సత్యాగ్రహ ప్రకాశములన్నింటిని తొలగించుట అభిమానము దేశానికి అర్పితముచేయుదురు సమాచారము.

* *

హైద్రాబాదు రాష్ట్రములోకూడా

కూటికిలేక చావులు మొదలైనవి

దక్కన్ క్రానికల్ లో రాయచూరువార్తలలో ౫ సెప్టెంబరునాటి పత్రికలో ఇట్లుప్రకటించినారు. "౩౧ ఆగస్టునాడు రాయచూరు టవునులో పటేలుకంపెనీ భవనాలవద్ద ఒకడు ఆకలిచే బాధపడి చనిపోయెనని తెలియవచ్చినది." "జొన్నలకరువు చాలా అయిపోయినందున చాలామంది చుట్టుపట్టుల గ్రామాలవారు మొదటి తాలూకాదారు కచ్చేరీకివచ్చి అయ్యా మాకతేమిఅని శంఖమువూరించిరి."

హైద్రాబాదు సమాచారంలో ప్రకటనలు

హైద్రాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనులో ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారు ప్రకటించుచున్న హైద్రాబాదుసమాచారంఅనే మాసపత్రికలో ప్రకటనలు వేయవలెనాలేదా అనేచర్చజరిగెను అందుపై జీ-యం ఖాన్ ఆనేవారిట్లనిరి. ఈ హైద్రాబాదుసమాచారపత్రులు ఏరెండువందలలో అచ్చగుచున్నవి. దాన్నితిరుగవేసిచూచేనాథుడులేడు. అది ప్రభుత్వమువారి ప్రచారానికి ఏర్పాటుజేయబడినట్టిది. అట్టిదానికిప్రకటనలు ఇచ్చుట యేమిటి?" అందువ ఏకవాక్యంగా ప్రకటనలియ్యరాదని కార్పొరేషన్ పెద్దలు తీర్మానించిరి.

* *

హైద్రాబాదు నగరములో ౩౧ ఆగస్టునాడు స్త్రీలసభ జరిగెను. దేశములో అన్నం లభించక తీవ్రక్షామమునకై బట్టకూడా లేక జనులు బాధపడుచున్నందున వారి కష్టాలలో సహాయము చేయుటకై స్త్రీలసభచేసిరి. ఎల్.ఆర్.ఎల్.బిరారు యువరాణీగారు సభా ప్రారంభమును చేసిరి. కేవలము ఆసఫ్ జాహీ వంశ మర్యాద ననుసరించి యేకాక మాతృ హృదయముతో స్త్రీ హృదయముతో ఈసమయములో తానుసహాయముచేయుటకు నిశ్చయపడినానని చెప్పిరి రాణిమారి నిలోఫర్ రాణీగారు అధ్యక్షతవహించి ఈయుద్ధబాధా సమస్యకు జాతిమతభేదాలు లేవనియు స్త్రీ పురుషులు సమభావములో దీనికి పాటుపడవలెననియు తెలిపిరి. తర్వాత సాహెబ్జాదా నఫీసాన్నిసా బేగంసాహెబాగారు ఈక్రిందితీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టిరి.

"దేశములో దినదినం తిండిధాన్యాలు కరవైపోవుటను ఈసభవారు భయంకరదృష్టితో చూచుచున్నారు. ఇది స్త్రీలకు బాలురకు బీదవారికి నానా కష్టాలహేతువగుచున్నది. అందుచేత స్త్రీలు ముఖ్యముగా తమ సొంతవ్యయాలను తగ్గించుకొని త్యాగముచేసి ఈ సమయములో జనులకు సాయపడవలెను."

నగరములో ఈపనికై శ్రీ బిరారు యువరాణీగారు స్త్రీసమితి నొకదాని నేర్పాటుచేసి దానిద్వారా యింటింటికివెళ్లి సహాయమరించుటకై కోరబడిరి. దానిని వారంగీకరించిరి.

హైదరాబాదు(దక్కన్) నగరములో సుల్తానుబజారులో ౧-౯-౪౩నాడు శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషానిలయమునందు జరిగిన మహాజనసభవారిచే ఈసంవత్సరమునకు ఈ క్రింది కార్యనిర్వాహకవర్గ మెన్నుకొనబడెను

అధ్యక్షులు- శ్రీ శ్రీ రాజాబహద్దురు వేంకటరామారెడ్డి ఓ.బి.ఇ. గారు

ఉపాధ్యక్షులు:-శ్రీ అక్కినేపల్లి జానకిరామారావుగారు (జాగీర్దారు).
శ్రీ కొండముఖ కుమారరెడ్డిగారు (అత్తాపూరు)

గౌ. కార్యదర్శి:- బిరుదు వేంకటశేషయ్యగారు
గౌ. స.కార్యదర్శి-శ్రీ దేవులపల్లి విశ్వనాథము, ఎం.ఏ. గారు
గౌ. గ్రం.పాలకుడు:- యిడవల్లి వేంకటప్పయ్య సోమయాజులుగారు.

సభ్యులు:- ఎల్లం సత్యనారాయణ, అదిరాజు వీరభద్రరావు, తుంగారాముదాసు, గంటి లక్ష్మీనారాయణ, గంటి వేంకన్న, కె.ఆర్. నటరాజశర్మ, కందాళ నరసింహాచార్యులు, విద్వాన్, కల్వకొలను వేంకటరామయ్య బి.ఏ., ఓబుల రంగమ్మరెడ్డిగార్లు.

గణేశుని మహోత్సవమును హిందూ ముస్లిములు కలిసి చేయుట

సెప్టెంబరు౩వ తేదిన మూసారాంబాగు తీగలగుడిలోని ఓంప్రకాశ పాఠశాల మండలివారిచే హిందూమహమ్మదీయులుకలిసి శ్రీరామాంజనేయ దేవాలయములో పూజాహారతులఅనంతరము పోలీసుపటేలు ఉమర్ ఖాన్ గారి అధ్యక్షతలో సభ జరిపిరి- యం-రామానుజాచార్యులుగారు గణపతి గూర్చి ఉపన్యసించిరి-శ్రీమతి సుమిత్రాదేవిగారు స్త్రీధర్మముపై చక్కగ ఉపన్యసించిరి- తమపటి ఉస్తాద్ అహమదుఖాన్ గారు ప్రేమజీవన్ మరియు హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యమును గూర్చి మాట్లాడిరి. ఇట్లు

యం. రామానుజాచార్యులు

హైదరాబాదు రేడియో తెలుగుకార్యక్రమము

౧౨ ఆగస్టునుండి రోజూపదినిమిషాలు తెలుగులో వార్తలు సమయం ౧౦గంటల ౧౫నిమిషాలనుండి ౧౦ ౧౫-౨౫నిమిషాలవరకుజరుగును.

మంగళవారం ౧౪ఆగస్టు౧౯౪౫ ౫-౪౫నుండి సంగీతం. యుద్ధము. పరిశ్రమలు:మహమ్మదు ఖాసింఖానుగారు.

శనివారం ౫ఆగస్టు ౧౯౪౫ ౫-౪౫నుండి నిజాంరాష్ట్రంలో చారిత్రిక స్థానములు: శ్రీ ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు.

మంగళవారం, ౮ ఆగస్టు ౧౯౪౫ ౫-౪౫ నుండి నిజాంరాష్ట్రములో ఆహారసమస్య: శ్రీబూర్గుల రామకృష్ణరావుగారు.

శనివారం ౧౨ఆగస్టు ౫-౪౫నుండి బాలుర మనస్తత్వం: శ్రీ బిరుదు వేంకటశేషయ్యగారు

మంగళవారం ౧౫ఆగస్టు ౫-౪౫నుండి కావ్యగానం శ్రీ సి. హెచ్. రంగాచారిగారు.

దసరా ఓంపతాకోత్సవము

హైదరాబాదు (దక్కన్)నగరములో కేశవ నగరమున ౬-౯-౧౯౪౩ నాటిరాత్రి అక్కడి ఆర్యసమాజపు ప్రధానియగు పండితవినాయకరావు విద్యాలంకారుగారి అధ్యక్షతలో అంతరంగిక సభయొకటి జరిగెను. ఈసంవత్సరము దసరాలో పూర్వమువలెనే "ఓంపతాకపు"ఉత్సవము జరుపవలెనని తీర్మానించబడినది. కాని ఎంతశస్త్రములతోనే ఊరేగింపులోనివారలు ధరించవలెనని పోలీసువారు విధించిన నిర్బంధమునకు అసంతృప్తిపడిరి.

* *

శుభంభూయాత్

మ-ఘ-వ నిజాంగారు ఒకపత్రికలో యిట్లు వ్రాసినారు మహమూదలీఖాన్, మసూదలీఖాన్ అనువారికి పెండ్లిచేయ్యాలైనా. వీరిద్దరుఅన్నదమ్ములు. అలీఘడులో విద్యపొందినారు. పెద్దవాడు బి-ఏ ప్యాసుఅయినాడు. వీరికిగవర్నమెంటు ఉద్యోగమిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు ఆలోచింపబడుచున్నవి."

... ...

లాహోరులో విధవాసహాయకసభ స్థాపితమైనది. దానికిముఖ్యులు బీర్బా, దాల్మియా లేటుచందువంటివారు పలువురుకలరు. దానిసంబంధమగు నిబంధనాదులు కావలసినవారికి పంపుదురు. చందాలిచ్చిసహాయపడువారు సహాయము చేయవలెనని కోరుచున్నారు హిందూస్థానమంతటను వారుపైసభాశాఖల నేర్పాటు చేయుచున్నారు. వివరాలు తెలుసుకొనగోరువారు పైసభా కార్యదర్శికి ౩౦ ఫిరోజ్పూరురోడు లాహోరుకువ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

... ...

అధికారుల మార్పులు

నవాబ్ మెయినుద్దీన్ యార్జంగుబహద్దురుగారు ప్రభుత్వప్రకటనశాఖకు రేడియోకు నాజంగా ఏర్పాటై పదవీస్వీకారము పొందిరి. బాబెహుదూరుముకు సహాయ కార్యదర్శిగా అన్ఫాక్ అహ్మదుగారు ఏర్పాటైరి. హబీబుర్రహిమాన్ గారు పరిశ్రమ.వ్యాపారశాఖ కార్యదర్శిగాను యూసుఫలీగారు చీఫారంశాఖ కార్యదర్శిగా పనిచేయుదురు నవాబ్ అలీయావర్జంగు బహద్దురు గారు హోంసెక్రటరీగా పనిచేయుచున్నారు.

శ్రీ చెన్నకేశవాంధ్ర గ్రంథాలయము ఆరూరు.

ఈగ్రామం భువనగిరి తాలూకాలో వలిగొండ బస్సుస్టేజి సమీపమందున్నది. జనసంఖ్య (౨౫౦౦) గృహసంఖ్య(౭౦౦) దాదాపుండును. కొందరి స్థానికులకృషివలన, ఈమధ్యనే గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. దాదాపు ౬౦౦ గ్రంథములున్నవి. ౪ వార్తాపత్రికలు వచ్చుచున్నవి.

౨౯ఆగస్టు నాడు ఏనుగు రాజిరెడ్డి అల్మెరావు గారి అధ్యక్షతన గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము జరుపబడును. నాడేగ్రంథాలయ. ఆర్థికసహాయార్థమై పురవాసులచే శ్రీకృష్ణరాయభారము. అను నాటకప్రదర్శనము జరుగును-

కంట్రోలువల్లలాహోరులో పాలు, పెరుగు లేదు

లాహోరు, ఆగస్టు౩౧

కంట్రోలుపద్ధతిని ఏర్పాటుచేసినతర్వాత పోయిన 3రోజులనుండి లాహోరులో పాలు పెరుగు దొరకుటలేదు. (ఓ.ప్రె)

నర్మదలో పడవ తలక్రిందగుట

పడవలోని స్త్రీల ధైర్యసాహసములు

సూరతు, సెప్టెంబరు౧

౧౫౦మందియాత్రికులు నర్మదానదిగట్టునకుంచే శ్వర్‌లో ఏదో ఒక ఉత్సవమునకైపోవలెనని రాజపిప్పలవద్ద పడవలోనెక్కిరి. పడవవాడు పడవభరించదగినంతకంటె ఎక్కువమందిని ఎక్కించుకొనెనట. కొందరినిపైకప్పుమీద ఎక్కించుకొనెనట. నదిలోపడవ సగముదూరముపోవువరకు ఆపైకప్పుపడి పడవ తల్లక్రిందులాయెను. కొందరుపడవనుండి దూకి ప్రవాహములో అల్లాడుచున్నవారలను రక్షించిరి. అట్లుప్రాణరక్షణ చేసినవారలలో స్త్రీలునుండిరి, ఒకస్త్రీతనయిద్దరు శిశువులతోకూడ గట్టుకీడ్చుకొనుచుచేరెను. ఎవరెంతరక్షించినను ౧౫మంది మరణించిరనుచున్నారు. పడవవాడు గట్టుచేరినతర్వాత పిచ్చెత్తినదనుచున్నారు. (యు-ప్రె)

భార్యను కుమార్తెను బందిపోటుదొంగ అపహరించుట

కరాచి, సెప్టంబరు౧

ఆగస్టు౩౦తేదిన అర్ధరాత్రివేళ సింధురాష్ట్రములోని ఒకజిల్లాలో మెహర్ తాలూకాలో కునూర్కు గ్రామములోనికి ౩౦మంది బందిపోటుదొంగలు సాయుధులై ప్రవేశించి తుపాకులచుపేల్చి గ్రామస్థులను బెదరించిరట. కొందరు గ్రామస్థులు ప్రతిఘటించిరి. అట్టివారిలోనలుగురు నిహతులైరి. మరికొందరుగాయాలతో మెహర్ ఆస్పత్రిలోచేర్చబడిరి ఆదొంగలు ఆగ్రామంలోని ఒకరిభార్యను, కుమార్తెను పట్టుకొనిపోయిరనుచున్నారు. పోలీసులు విచారణచేయుచున్నారు.

ఇండియానుండి మధ్యప్రాచ్యానికి ఎగుమతులు

మదరాసు, సెప్టంబరు౧

ఇండియా ప్రభుత్వపు సరఫరాశాఖమంత్రియగు సర్ ఏ రామస్వామి మొదలియారుగారు కాని మదరాసుహోటలులో వారిగౌరవార్థము నిన్నరాత్రి ఒ. డి. నాయుడుగారొసగినవిందులో ప్రసంగించుచు యుద్ధానంతరము భారతదేశమునకు ఈలోకములో స్వాతంత్ర్యముగల తక్కినదేశములతో సమానమైనహోదాగల స్వపరిపాలనము యివ్వబడునని తనకుగట్టినమ్మకముగలదనిరి.

ఇప్పుడుమధ్యప్రాచ్య దేశములోకూడ ఇండియాలోవలెనే ఆహారపదార్థములు కఱవు ఉన్నదనియు అందువల్ల ఇండియాకు ఆహారపదార్థములు అమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలనుండి రావలెననియు చెప్పిరి. ఈదేశాల అవసరము లెవరు ఇండియా పంపించి భ్యాం పోగొట్టనున్నదనిరి.

డెన్మార్కు రాజుగారి మాతృభాషాభిమానము

డెన్మార్కురాజు క్రిస్టియన్‌గారిని అరెస్టు చేసియున్నట్లు గతిపంచికలో వార్తవచ్చియుండెనుగదా. వారినిరాణిగారిని జర్మనుపోలీసు కోపలాలో ప్రధాననగరమునుండి పరిసరములోనున్న విస్సిబ్రగ్ ప్రాంతమునకు తీసికొనిపోయినప్పుడు, ఆ ప్రజలు తెలుసుకునేటట్లు ఆ యుండెను. అనేకజనులు ఆ మార్గములలో వేచి రాజుగారికి జయజయధ్వానములు పలికిరి. ... "నా ప్రాచీన మాతృభూమి ... దేశభాష ... తో మాకు చున్న" అని చెప్పిరి.

౧౦ రోజులు భూస్థాపన ప్రారంభించిన యోగి

కరాచి, సెప్టంబరు౧

సింధురాష్ట్రములో ఉంటుండు ౪౫సంవత్సరవయస్సుగల యోగినారాయణదాసు నేడు షికార్పూరులో హనుమాన్ దేవాలయములో భూమియందొకగోతిలోకిపోయిరి. గోతిపైన మన్నుకప్పివేయుబడినది. వారు౧౦రోజులుగోతిలోనే యుందురు సెప్టంబరు౧౦తేదిన మధ్యాహ్నముతర్వాత౧గంటలకు వారు బయటికివచ్చుటకై గోతిపైన మట్టిని తీసివేసెదరు. యోగిగారు గోతిలోచేరు సమయమున వేలకొలది మంది జనులు అక్కడ ఉండిరి.

కడుపులో పైసలు

కరాచి, ఆగస్టు౩౧

ఒకబిచ్చమెత్తుకొనువాని శవముపరీక్షించగా కడుపులో పాయిమొదలుకొని రండణాలరూకవరకు అనేకరకములైన ౧౫౦నాణెములు కనిపించినవి. డాక్టరులుమాత్రము అతనిమరణము ఈపైసలు కడుపులోనుండుటవల్లగాక సాధారణకారణములవల్లనేనని చెప్పినారు. శరీరము ఎవరిదైనదియు గుర్తుచిక్కలేదు.

గాంధిగారివలన జపానుకు సహాయమట

బ్రిటిషుమంత్రి సూచన

న్యూయార్కులో పత్రికాప్రతినిధులతో బ్రిటిషుప్రభుత్వప్రచురణశాఖమంత్రియగు బ్రెండన్ బ్రేకెన్‌గారు ముచ్చటించినపుడు ఇండియాలోగాంధిగారిని అరెస్టుచేసియుంచినందుకు కారణమడుగగా, బ్రేకెనుగారు గాంధిగారివద్యలు తమకందదికి నిమానముగ శత్రువైనజపానుకు సహాయములుగనున్నవని చెప్పినట్లు లండన్‌లోని "న్యూస్"పత్రిక దానిన్యూయార్కువిలేఖరి వార్తను పంపించినాదట. ఈసంగతిమదరాసు నగరపు "ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్"పత్రికకు దానిలండనువిలేఖరి పంపగా ప్రకటితమైనది

ఖాదీభాండారుపై నిషేధము

లక్నో, సెప్టెంబరు ౪

క్రిమినల్‌లా అమెండుమెంటుచట్టపు తనకుండుఅధికారమువల్ల సంయుక్తరాష్ట్రపు గవర్నరుగారు లక్నోలోఅమీనుదౌలాపార్కులో ఖద్దరుభాండారుకొరకున విరుద్ధమగుసంఘమురెుక్క కార్యములకై వినియోగింపబడుప్రదేశమని అసాధారణగజెట్టులో ప్రకటింపజేసినారు. (అ-ప్రె)

గనేరియా పోయింది.

మొట్టమొదటి మోతాదులోనే సగభాగము నివారణమగును. శరీరములోపలికి వాడుటకుగాను "గోనోసాల్" అను సరళమైన ఆయుర్వేద ఔషధముకలదు బయటిపూతకుగాను తైలముకూడాయున్నది నీజీవితమునాశము కాకుండుటకు గాను వెంటనే దీనిని వాడుము

స్టాకిస్టులు - కాధియావాడ్ స్టోర్సు
వేముల్వాడ, సికింద్రాబాదు మరియు
సుల్తాన్‌బజారు హైదరాబాదు.
యస్ బ్రైట్ అండకంపెని, కమీస్టులు
పక్షేదువారు, సికింద్రరాబాదు

చిక్కకతిరుగుచున్న నాయకులు

అహమ్మదునగర్ వాసియగు అచ్యుత్ పట్వర్ధన్ గారిని, పూనావారగు ధర్ముసాజేన్ గారిని అరెస్టుచేయుటకు కావలసినసమాచారము తెలిపెడి పోలీసు ఆఫీసరుకాని ఎవరికైనను వరుసగా రూ౫౦౦౦లు, మరియురూ౩౦౦౦లు యివ్వబడునని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు

—(శ్రీ వెన్ జర్నల్)

కలకత్తా కంట్రోలుచే బియ్యంలేవు

కలకత్తా, ఆగస్టు౩౧

కలకత్తానగరములో ధరలకంట్రోలు ఏర్పాటు అయినతర్వాత దుకాణాలలో బియ్యము దొరకకుండాపోయినది కంట్రోలునిర్ణయించినది ౧౫అణాలు మాత్రమే. కాని ఇప్పుడు దుకాణాలకుపోయి రూపాయియిచ్చుటకు సిద్ధపడినను ఒకసేరుబియ్యముకూడ దొరకుటలేదు.

బుడ్డా వేంగళరెడ్డి

(౫)

— సు. ప్ర.

రక్తిమిట్టునూ వండిగ జనులా
ఆదిపోయకా ఉంటుకనా.

"లోకవారిని కనికరించండి. వారి దుఃఖాలను నేను చూడలేను. భరించలేను. ఎట్లయిన సహాయముచేసి ప్రాణ్యము కట్టుకొనండి" అని వేంగళరెడ్డి యొప్పుడుపుడూ నౌకరులతో శైతులతో చెప్పుచుండెడివాడు. ఆయన ఎక్కడికి వెళ్లినా సూరారు మంది వెంట నంటియుండెడివారు. వారిలో చాలామంది ఏదో సహాయము నపేక్షించినట్టివారు. వారి కోర్కెలన్నీ తీర్చవలెనంటే రెడ్డిగారి సొంత సంసార మాగునా! అందు చేత అనేకులు ఇతరుల నాశ్రయించి ప్రార్థించి సహాయము చేయించుచుండెడు. ఉచితముగా వారు సహాయము చేయక పోయిన వారివద్ద అప్పుగొని పత్రాలు వ్రాసి యిచ్చి ఆ డబ్బు జనులకిచ్చుచుండెను. ఈ విధముగా వేంగళరెడ్డిగారు వేనవేలకు మించిన అప్పులు చేసిరి. అప్పులవారు తమ అప్పులను విచారించుటకు వారి సమక్షమునకు వెళ్ళి వారి మొగము చూచినంతనే వారికేమి తోచకయే మోమో కాని "ఏమయ్యా, ఎక్కడికి?" అని రెడ్డిగారడుగగా "చిత్తము. తమ తిని దర్శించుకొనిపోవుదమని వచ్చితిమి" అని చెప్పి వెళ్లిపోవుచుండిరి. పలువురు అప్పు వసూలు కాకనే పోయిరి. రెడ్డిగారి యనంతరము కొందరు అప్పును కొట్టివేసుకొనిరి.

*

కుంటివారికీ కబోదివారికీ
ఎద్దులబండ్లనూ ఇచ్చునయా.

కుంటివారిని గ్రుడ్డివారిని చూచినచో రెడ్డిగారు వారికి సహాయము చేయనిదె ముందుకు సాగకుండెడి. తనకు కనబడిన ప్రతివాని కంటి గ్రుడ్డివానికిని ఒక బండెద్దు బండిని, చిన్నగిత్తను, లోకలను, జొన్నలు ఇచ్చి పంపుచుండెను. అతను దానము చేసిన ఒక ఎద్దు బండ్లిప్పటికిని అందందు కానవచ్చుచున్నవని ప్రాంతమువారు చెప్పుదురు. ఒంటెద్దుబండ్ల దానముతో తృప్తి చెందలేదు. వారికి పెండ్లిండ్లుకూడ ఒకటి కాదు పదికాదు నూర్లకొలదిగా చేసెను. వికలాంగములకై భార్యలు భర్తలను కాపాడింపుకొందురని వారట్లుచేయుచు డిరి. ఈ కారణముచేత దాయలసీమలోని కబోదివారందరున్నూ ఏకనావముగా చేసికొని తమతమలో చెప్పుకొనుచున్నా వేంగళరెడ్డి నామస్మరణముచు తమ తుదిగడియవరకు చేయుచూవచ్చిరి. అవిశ్వాసముచే చానమంది సజీవులై యున్న కబోదివారిప్పటికిని వారికీర్తనను మానలేదు.

*   *

పుణ్యాయు చేసిన వేంగళరెడ్డికి
పూలపానుపే వేసిరయా.

ప్రఖ్యాతపురుషులకు పోయినతావులలో పూలపాన్పులు వేయుదురని జనులనుకొందురు. వెంగళరెడ్డిపూలపాన్పును ఎన్నడును ఎరుగడు. అతడు దొరకాడు. జాగీర్దారు కాడు. శుద్ధవ్యవసాయకుడు. దొరలపరిభాషలో పచ్చికాపు అనదగినవాడు. ఒకేడు జైనాచార్యులను తలపింపజేయునట్టి కఠిన జీవనమును గడిపినట్టివాడు. అతడు కోయిలకుంట్లకు వెళ్లితే కైపా బాలిరెడ్డి అనువారియింటిలో బస చేయుచుండెను. ఒకతడవ వెళ్ళినప్పుడు వారికి భూమిపై పడక వేసిరి. "ఏమోయ్! నాకెప్పుడున్నూ మంచముపై వేయుచుంటివిక దా. ఈతడవ నాదగ్గరకు తగ్గించినావేం" అని విచారించినారు; "ఏమిచేయవలెనండి. ఇంటినిండా నల్లులు కొల్లలుగా నిండిపోయినవి మంచాలలో నైతే భరింపరానివిధముగా నుంటినవి" అని గృహస్థుపలికెను. "అట్లైతేనాకు మంచమే కావలెను." అని వెంగళరెడ్డినిర్బంధించి దానిని వేయుంచుకొని దానిపైనిశ్చలముగా ప్రక్కకు వత్తిగింపకుండా రాత్రియంతా నిద్రపోయెను.

*   *

వెంగళరెడ్డి దానధర్మాలవలన సంసారము క్రుంగిపోవుచుండెను. అప్పులెక్కువైపోయెను. చిన్న సంసారము భయపడిపోయెను. ఆయనకేమి పిల్లాలేరు జిల్లాలేరు. ఆయన యనంతరము ఆస్తి పెట్టెవారు మాపిల్లలేరదా అని కుటుంబములోనివారు కలవరపడుచుండిరి. అందరిదీ ఒకే భావము. కాని వెంగళరెడ్డితో తెలిపి ఆపువారెవరు? ఆయనలోని తేజస్సుపట్ల భయము దాపునకు రానే రారు కాని ఈ మాదు గట్టిగా ఆతనిని మందలించగలరు అని తలచి వారి యొకతెకు పోను... మాటను ... వెళ్ళిపోవుచుండిరి. తుదకు వెంగళరెడ్డి ... నల్లపురెడ్డి అనుయువకుడు ... యింత ... వెంగళరెడ్డిని ... చంపివేయుటకు ... కనిపెట్టుచుండెను. ఒక నాడు మాపలమ్మతో నల్లపురెడ్డి యిట్లన్నాడు: "మా చిన్నాయన ఇల్లంతా దోచిపెట్టుచున్నాడు. మమ్ము భికారులను చేస్తున్నాడు. సమయము చూచి చంపివేసిలేదుతాను చూడు" అన్న పంచలించినను వినలేదు. తుదకు అన్నదమ్ముల కుమారుడు వెంగళరెడ్డితో ఒంటరిగానున్న సమయమునెరిగెను. "నాయనా, వెంగళరెడ్డి, ఇక దానధర్మాలు మానుకోరాదేమి రా? కుటుంబములో ఒందరికీ నరికిమని వాడవైనావు. ఎవ్వరున్నూ మెచ్చుకొనని యీపనులెందుకు. వినక్షపో. నల్లపురెడ్డి నిన్నునరికి వేస్తానని పట్టుబట్టినాడు. బ్రతికియుంటే బలుసాకు తిని బ్రతుకవచ్చు. నేను కష్టము కొన్న నేనుకు ఏమైనా కాని, నాఇంటిలో ఉండిన గా ఇట్టి కుటుంబకలహాలు చూడలేను నాయనా" అని ప్రాధేయపడెను.

వెంగళరెడ్డి మరునాడు తల్లికొక కడవనిచ్చి నాకొక చేతినుకొని కుంటేటికి పోదమువద అన్నాడు. ఎందుకు నాయనా మనజీవిత గాంధ్రము తెస్తామంటే నీవు అని అన్నావినలేదు. కుంటేటి చెలిమలో నీళ్ళని చోటువచ్చేకొలది తల్లి చేదగించుచూ వచ్చినాడు. ఇదేమిరా గంటసేపయ్యేను. నీరు నించుకొనియ్యవు. అని ఆమె యనగా "దూరమితిని అమ్మా పాటసేసుపోతే కొత్తనీరు వస్తుంది. సంపత్తికూడా అంతే ఇచ్చేదేవు డిచ్చుచేయుచున్నాడు. ఇయ్యనినాడు ఏమి నిలువయుండినా అసంపద ఇంకిపోతుంది" అని వెంగళరెడ్డి అన్నాడు.

ఆనాడు మధ్యరాత్రికాలములో వస్తువు చేతపట్టుకొని నల్లపురెడ్డి పండుకొన్నయుండయు దగ్గరకు వెంగళరెడ్డిపోయి అతనినిలేవనెత్తి తీసి గుసగుసగా అతనితో ఇట్లన్నాడు. "నాయనా నల్లపురెడ్డీ, నామీద కోపమువచ్చినదట గదరా నీకు, నన్ను చంపుతానన్నావట. నన్ను చంపితే మన వంశానికి అపకీర్తి కలుగును. పోలీసు వారు నిన్ను పట్టుకొని గల్లుచవేస్తారు. నీకేమి లాభమైనట్లు? అది సరియైన మార్గము కాదు. నీకు కాని కుటుంబానికి కాని ఆపాయములేని ఉపాయము చెప్పుతానువిను. ఇదిగో కత్తి తెచ్చినాను. తీసుకొనుము. దీనితో నన్ను పొడిచి చంపివేయుము. ఇప్పుడెవ్వరూ చూడరు. సాక్ష్యముకూడా దొరకకుండా నేనొక ఏర్పాటు చేసుకొని వచ్చినాను. ఇదిగో ఈ కాగితము మాను కో. నేనే ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాను. ఎవరి దిన్ని అపరాధములేదు అని వ్రాసి సంతకము చేసినాను. దానిని నా దిండుక్రింద పెట్టుకొంటాను. ఇకరా, సాహసమునకు నీవు నన్ను చంపివేయుము. నీవేమిన్నీ విచారపడవద్దు. నేను పోయినట్లు మీ రంతా వృద్ధికవస్తే నాఆత్మ బ్రహ్మానందం పొందుతుంది" అని చెప్పి కత్తి కాగితం అతని చేతిలో పెట్టినాడు.

నల్లపురెడ్డి కిదంతా దిగ్భ్రమను చేకూర్చెను. ... నిల్చుండిపోయినాడు. శరీరమంతయు కంపమెత్తెను. ఉత్త బయలును వెర్రి చూపులతో చూచుచుండెను. "నాయనా, తొందరగారా, మళ్లీ యెవరైనా చూస్తే అనుమానింతురు" అని వెంగళరెడ్డి చేయిబట్టి ఒక ప్రక్కకు లాగుచుండెను. నల్లపురెడ్డి తటాలున ఆవేశపూరితుడయ్యెను, ఖడ్గమును నేలపైవేసెను. కాగితమును పరపర చించి మూర్ఛాగతుడయ్యెను. వెంగళరెడ్డి కాళ్ళపైబ్రాలెను. పాదాలను గట్టిగాపట్టుకొని "నాన్నా, నీవు మనిషివికావు, నీవు దేవుడవు. మావంశాన్ని ఆటువంటి తరాలు ఇటువంటి తరాలు నరకింపజేసే మహాపురుషుడవు. నీవంశములో నావంటి రాక్షసుడు జన్మించినాడు. నీకపకారము తలచి ఘోర పాతకము చేసినాను, కరుణించి క్షమించవా. క్షమించినావు అనేవరకు నీపాదాలను వదలను" అని విలపించినాడు.

"క్షమించినా, పూర్తిగా క్షమించినా. నాయనా, విచారపడవద్దు. ఇక లే" అని తండ్రి కుమారులు పరస్పర గాఢసమాశ్లేషముతో ఆనాటి సంఘటనమును మోదాంతముగా పరిణమింపజేసినారు,

*   *

ఇట్టిలీలలింకను నూర్లకొలది. వెంగళరెడ్డిచేసి నవివింపును. కర్నూలుమండలము నాదును వెంగళరెడ్డివంశమువారును ప్రత్యుత్సాహముతో అవన్నియు గ్రంథస్థమై ఒకసుందరమగు మహాపురుషుని జీవిత చరిత్రము సిద్ధమగును. నాకింతకంటే ఎక్కువవిషయాలు తెలియరాలేదు. ఇకొకసంఘటనను తెలుపుకొని ముగించెదను. మహాపురుషులు ముఖ్యముగా పరోపకారార్థము జీవించు వారికితము మంత్యకాలమునుగూడా తెలుసుకొనును... కొల్లలుగా పెద్దలు చెప్పుచుందురు. అవసానకాలమును తెలియవచ్చినను ఆ మహాత్ములు ... వలెనే నిత్యజీవనమును ... . బుడ్డా వెంగళరెడ్డి మరణించు దినమువరకును సంపూర్ణారోగ్యముతో నుండెవాడు. ... స్నానము చేసుకొనుచుండెను. భార్య ... . యింటిలోపలనే వెంగళరెడ్డి భార్యకిట్లు చెప్పుచుండెను "... ." ... మనిషిచేస్తున్నదిగదా. అని భార్య చెప్పుచుండెను. "కాదుకాదు. ఇంకా ఎక్కువగా సిద్ధముచేసిపెట్టుము" అని వెంగళరెడ్డి అన్నాడు. ... చేసివెళ్లినాడు. ... నిద్రపోయినట్లుగా ... భార్య వచ్చి పిలిచినది. ప్రత్యుత్తరము లేదు. మళ్లీ పిలిచినది. ... లేదు. దగ్గరకుపోయి కదిపించినది. సంచలనము లేదు. "అయ్యో! పోనమైంది" అని ఆ సాధ్వి మూర్ఛిల్లి చేసినది. అందరూ మూగినారు. ఎప్పుడో వెంగళరెడ్డి పరమాత్మునిలో లీనమై పోయినాడు. అతనిని ఒకదినమంతా ఉంచినారు.

కర్నూలు జిల్లా అధికారులు వచ్చినారు. తాలూకాలనుండి చుట్టుగ్రామాలనుండి జనులు వేలకొలది వచ్చినారు. దేవేంద్ర వైభవముగా అతని భౌతికదేహము నలంకరించి గుట్టలుగా పూలహారాలతో నింపి కొంకాయలుకొట్టి అతనిని సమాధిచేసిరి. నేటికిని ఆ సమాధిని ఆ ప్రాంత మువారు ప్రేమతో పూజింతురు.

*   *

వెంగళరెడ్డి చనిపోవుటకు పూర్వము అయిదారేండ్లనాడు వారికి నాకప్పుడు అయిదయియుండెను. పల్లెలలో మంగలి వారులేక గూడేనల ... ఆ కాలమునందు మంగలి (మన్గలుకు) శస్త్రచికిత్సకులు. వ్రణములకు కోయుటకు మందు రోగులకు సారాయి త్రాగించి వారు కైపులో నుండినప్పుడు కోయుచుండిరి. పేరుపోసిన అను ప్రక్కగ్రామములో ఒక మాదిగవాడు కణితిపుండొను కోయవలసివచ్చెను. "అయ్యా. ఇది పెద్ద కోత. మీరు తట్టుకొనలేరు. సారాయి త్రాగండి. మైకము వచ్చిన తర్వాత కోస్తాము" అని అన్నాడు. "సారాయిని నేను ముట్టను. ఏమైనాసరే ఇట్లే కోయవలెను" అని వెంగళరెడ్డి అన్నాడు. అర గంటకాలము శస్త్రప్రయోగము చేసి పుండును పూర్తిగాకోసి మురికినంతటిని కడిగి మందువేసి కట్టుకట్టువరకు మోకాళ్లపై తలపెట్టుకొన్న వెంగళరెడ్డి సీత్కారమైనా చేయలేదు. కదలనైనా కదలలేదు. అంతా అయినపిమ్మట "ఇకేమిన్నీ లేదా. ముగిసిందా" అని అంటూ లేచిపోయినాడు. ఎంతటి బలము! ఎంతటి మనోనిగ్రహము!!

*   *

ఉయ్యాలవాడకు ౨౦ మైళ్ళ దూరములో అహోబిలమను సుప్రసిద్ధ నరసింహస్వామి క్షేత్రము కలదు. ఉగాదికి కొన్ని దినాలకు ముందుగా అచ్చట జాతరజరుగును. "ఓబలం సామితిర్నాల" అని మోటుజనులు చెప్పుకొందురు. భారతీయ దండకములో ఆ జాతర వినోదాలను ౨౦౦ ఏండ్ల నాటి కర్నూలు మండల కవి వర్ణించెను. అట్టి జాతరను సేవించుకొని వచ్చుటి గ్రుడ్డి కబోదివారందరున్నూ ఉగాదినాటికి ఉయ్యాలవాడ చేరవలెను. ఏటేట నేటికిని అవిఘముగా వచ్చుచున్నారు. మావంటివారికి భిక్షపెట్టిన వెంగళరెడ్డి సమాధిని దర్శించుకొందుమనివారు వత్తురు. కాని అచ్చట వెంగళరెడ్డి వంశీయులు — ఇప్పుడు విభాగించుకొని యాడునాలుగిండ్ల వారైనారు — సుఖస్పర్శలో వచ్చినవికలాంగులకు భక్ష్యములతో పరిపంటకము చేయించి భోజనము పెట్టి పంపివేయుచుందురు. నేటికిని వేంగళరెడ్డి వంశము గౌరవముగా ఎంగుచున్నది. వెంగళరెడ్డిని కనన బుడ్డావారి వంశము ధన్యమైనది. పవిత్రమైనది.

*   *

(పై సంఘటనముల కథనమునకు కారకులు శ్రీ హకీం అక్బరలీగారని యిదివరలోనే మనివిచేసినాను. వారు కోయిలకుంట్ల వాస్తవ్యులు. ప్రస్తుతము ప్రకృతిచికిత్సలో ప్రవీణు లనిపించుకొని శ్రీమతి పాపన్న పేట రాణీగారి ఆశ్రయములో మెదక్ పేటలో నున్నారు. వారు వెంగళరెడ్డి చరిత్రను తమకు తెలిసినంత నాకు వినిపించి నప్పుడును నేను వ్రాసినదానిని విన్నప్పుడును శాంతిరస నిమగ్నులై కంట తడిపెట్టుచునే యుండిరి. వారికి నా అఖండ కృతజ్ఞతలు. సు. ప్ర)

(సమాప్తము)

ప్రపంచములోకల్లా పెద్ద వంతెనలు

	అడుగుల పొడవు.
లోయర్ జాంబెజి బ్రిడ్జి (తూర్పు ఆఫ్రికా) — —	౧౧,౯౭౮
టే బ్రిడ్జి (ఇంగ్లండు,రోడ్డు, రైల్వేలైను రెండున్న కలది) — —	౧౦,౭౮౦
సోన్ బ్రిడ్జి (ఇండియా) — —	౧౦,౦౫౨
గోదావరి బ్రిడ్జి ,, — —	౮,౯౯౦
గోల్డెన్ గేట్ బ్రిడ్జి (అమెరికా) — —	౭,౪౫౦
జార్జి వాషింగ్టన్ బ్రిడ్జి ,, — —	౭,౨౪౩
సిడ్ని హార్బరు బ్రిడ్జి (ఆస్ట్రేలియా. ౧౬౫౦అ॥ పెద్ద ఆర్చివున్నదిదీనికి)	3,౭౭౦

(ప్రజామిత్ర)

కొన్ని విదేశ విశేషములు

స్పెయిను డిక్టేటరుతో బ్రిటిషు రాయబారి సంభాషణ

స్పెయిను డిక్టేటరు అగు ఫ్రాంకోగారితో స్పెయినుదేశమందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు రాయబారి యగు సర్ సేమ్యూయల్ హోరుగారు ఇటీవల సంభాషించినారు. బ్రిటను, స్పెయినుల మధ్య మైత్రి చెడకుండాయుండుటకు పరస్పరము గమనించదగిన వర్తనమును గురించి వారలు ముచ్చటించుకొనిరనియు, ఇరువురును ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చిరనియు ప్రకటనచేయబడినది. ఆఫ్రికాలో టాంజియరున్న స్పెయిను వారి రక్షణలోనుండు అంతర్జాతీయ ప్రదేశము అక్కడ జర్మనులు ఇపుడు ఎక్కువగా చేరుచున్నారట. ఆ విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆక్షేపణను హోరుగారి ద్వారా ఫ్రాంకోగారికి తెలియజేసిరని ఒక వార్త.

ఫ్రెంచిజాతీయ విమోచన సమితి

ఉత్తర ఆఫ్రికాలో ఏర్పడిన పైసమితి ఫ్రెంచి ప్రజల ప్రతినిధియని బ్రిటను, అమెరికా, రష్యాలు తమ సేనల అధికారుల సైనికావసరములకు భంగము కలుగనంతవరకు అంగీకరించెదమని ప్రకటించినారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ ఆమోదమును ఒక ప్రకటనలో తెల్పినారు. ఈ సమితిలోని సభ్యులందరును యుద్ధమును విజయాంతమువరకు సాధించుటకై ఐకమత్యముతో పనిచేయగలరనియు, యుద్ధంలో బ్రిటిషు మిత్రమండలి గెలిచిన తర్వాత, ఫ్రెంచి ప్రజలు ఒక నిశ్చయము లేకుండ తమ నిజమైన అభిప్రాయమును తెలుపగలిగినపుడు, వారలకిష్టమైన ఫ్రెంచి పరిపాలన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసికొనుటకు అధికారము గలిగియుందురనియు.— తమకు నమ్మకము కలిగించబడినందున ఇదివరకు లేవాన్టులోని సిరియా భాగములపై ఫ్రెంచిజాతీయ సమితియు దాని అధికారము ఈ ఫ్రెంచిజాతీయ విమోచన సమితియును దానికి ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యమందలి తమ భూభాగములపైగలదని ఒప్పుకొను ఫ్రెంచి ప్రజలుండు ప్రదేశములన్నిటిమీదను సదరుజాతీయ విమోచన సమితికున్నట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనుచున్నారని బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రకటనలో చెప్పబడినది. బ్రిటిషు మిత్రమండలి వారి వ్యవస్థలో చేరి దానికిలోబడి ఫ్రెంచి ప్రజల పక్షమున యుద్ధవ్యవహారములను జరిపించుటకు ఈ ఫ్రెంచిజాతీయ విమోచన సమితికి అధికారము ఉండగలదనియు ఫ్రెంచి ప్రజల యోగక్షేమములకు సంబంధించిన విషయములలో ఈ సమితికి బాధ్యతయుండుననియు తాము అంగీకరించితిమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తెలిపినారు. ఈ సమితి పుట్టకముందు ఫ్రెంచి అధికారులతో బ్రిటిషువారికి జరిగిన ఒడంబడికలు పూర్వమువలెనే ఇప్పుడును అమలులోనుండవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు షరతు పెట్టినారు.

అమెరికా అధ్యక్షుడగు రూజ్వెల్టుగారు ఈ వేసంగతులను తెల్పుచు ఫ్రెంచిజాతీయ విమోచన సమితికి తమ ఆమోదము నొసగినారు. ఈ సమితిని ఫ్రెంచి ప్రజల ప్రభుత్వము అని తాము చెప్పుటలేదుగాని యుద్ధకాలమున ఉండే విక్కుల గుర్తించి ఫ్రెంచి ప్రజల యోగక్షేమములను రక్షించు సంస్థ అని తాము అంగీకరించినట్లు రూజ్వెల్టుగారు చెప్పినారు యుద్ధము ముగిసిన తర్వాత ఫ్రెంచి ప్రజలు తమకిష్టమైన ప్రభుత్వమును తామేర్పరచుకొనవచ్చునని చెప్పినారు.

ఇటలీ

ఇటలీలో జర్మనులు ఇదివరకే ఉత్తరభాగమంతయు సేనను నింపినట్లు చూపియుంటిమి. ఇపుడు దక్షిణభాగములో బ్రిటిషు పక్షసేనలు దిగవచ్చినను తల పులతో ఆక్రమించు సేనలను నిలుపుచున్నారు బ్రిటిషువారి విమానాలు ఇటలీలోని ముఖ్యపట్టణములపై దెబ్బలను వేయుచున్నవి బ్రిటిషువారి తోపులు ఇటలీ సముద్ర తీరమందున్న ఓడరేవులపై దెబ్బలను వేయుచున్నవి అమెరికను విమానములును నౌకలును కూడ ఈ కార్యమున తోడ్పడుచున్నవి.

చర్చిల్, రూజ్వెల్టుల సంభాషణ

ఇప్పుడు క్విబెక్ నగర సంభాషణకారులతోపాటు ప్రెసిడెంటు చేరుకొనినారు వారితోపాటు కార్డెల్ హాల్ గారు కూడ ఉండిరి. హాల్ గారు వెంట మార్షల్లుగారి ప్రాణమిత్రుడగు నార్మన్ డేవిసు గారున్నారు వీరలు అక్కడ పెరవ్య ప్రభుత్వపు రాయబారులతో మాట్లాడుదురని ఊహించగలదు

అమెరికను వైమానికులపై రష్యనుచర్య

ఆగష్టు ౧౯ తేదిన సిమ్యాజేశపు చూమ్మకొసకు కాంచట్కాలో దిగిన ఒక అమెరికను విమానము

ఈ యుద్ధము ఎవరి కొరకు?!

కనడాలో చర్చిల్, రూజ్వెల్టుగారల సంభాషణాల సందర్భమున ఇండియా సమస్య సంగతి ఏమైన వచ్చెనాయను ప్రశ్నకు ఆ సంభాషణల సమయము నడుండిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రచురణశాఖమంత్రి బ్రెండన్ బ్రాకెన్ గారు ఇండియా స్వాతంత్ర్య సమస్య మరిగిపోకుండ జాగ్రత్తగా ఉంచబడినదని చెప్పియుండిరిగదా? దాని విషయమై లండనులో ఉండే ఇండియా దేశమిత్రులగు బ్రిటిషువారలు "ఇండియా స్వాతంత్ర్యమును మరిగిపోకుండ ఉంచినచో యీ యుద్ధమును స్వాతంత్ర్యముకో అనుచున్న, ప్రజాస్వామికముకో అనుచు చేసే యుద్ధమని ఎట్లందురు, ఆక్షేపించుచున్నట్లు "ఫ్రీప్రెస్ జర్నల్" పత్రికకు దాని లండను విలేఖరి సెప్టెంబరు ౨ తేదిన పంపిన వార్తలో తెలుపబడినది.

లోని వైమానికులను రష్యను అధికారులు ఖైదుచేసినారట. ఈ విమానము క్యూరైల్ దీవులలోని జపానీయ యుద్ధసూలస్థానాలపై బాంబులను వేసి వచ్చుచుయుండగా చెడుటచే అక్కడ దిగవలసివచ్చెనట. అంతర్జాతీయ శాసన ప్రకారము రష్యనులు దానిలోని వైమానికులను అరెస్టుచేసినారట.

ఆగష్టు ౩౧ తేదిన బ్రెండన్ బ్రాకెన్ గారు క్విబెకు ఆలోచనలలో స్టాలినుగారు లేకుండుటయు, రష్యా ప్రభుత్వపు రాయబారి మార్పున్ను — రష్యావారు జర్మనీతో వేరే సంధిని కుదుర్చుకొనుటకు యత్నించునని సూచించజాలవని చెప్పెను. హిట్లరు సేనలతో యుద్ధముచేసి గెలువజాలెననియు, సంయుక్త జాతులలో పరస్పర విరోధములను కలిగించి యుద్ధములో పరాజయమును తప్పించుకొనగలడనియు, ఈ విషయములో ప్రజల ఇట్టి ఆశలకు ప్రోత్సాహమియరాదనియు బ్రాకెన్ గారు చెప్పిరి అంతకుముందు ఆగస్టు ౨౯ కెన్ గారు రష్యావారికి ఎంతగొప్ప విజయములు కలిగినను, రష్యాలో ఇంకను చాల గొప్ప జర్మను సేనయున్నదనియు, వాని నాయకులు చాలజిత్తులమారులనియు, ఈ ఎండకాలములోను ఆకురాలు కాలములోనో రష్యాపై ఘోరమైన దెబ్బలను వేయుటకు జర్మనీ సర్వవిధముల యత్నించగలదనియు చెప్పిరి.

క్విబెకు సంభాషణలలో జపానుపై యుద్ధచర్యలను గురించి ఎక్కువగ చర్చించుటచేతను, జపాను రష్యాలకు శత్రుత్వము లేనందువల్లను స్టాలిను క్విబెకు సంభాషణలలో కానరాని సూచితమైనది.

క్విబెకు సంభాషణలు ముగియగానే ఆసియా ఖండపు ఆగ్నేయ ప్రదేశమున మిత్రమండలి సేనలకన్నిటికిని సర్వాధిపతిగా కింగ్‌జార్జిగారి బంధువగు లార్డు లూయి మౌంట్ బాటన్ గారిని నియోగించినట్లు ప్రకటన చేయబడినది వీరిప్పుడు ఇండియానుండియే సైన్యమును నడిపించుచు జపానుపై దండయాత్ర జరిపించుటయని తెల్పబడినది. ఇందుకై ఎప్పుడు,ఎక్కడినుండి, ఏ సేనలను పంపుటయని యుద్ధచర్యల రహస్యములను తెలుపుటకు మౌంట్ బాటన్ గారు నిరాకరించినారు. ఇండియాలో సేనల ప్రధానాయకుడుగ ఆచిన్ లెక్ గారు ఉందురు మౌంట్ బాటన్ గారు నేరుగా చర్చిల్ గారికి జవాబు చెప్పవలసినవారై యుందురు ఈ నియామకముతో మౌంట్ బాటన్ గారు ఈ వర్గములో చేరిరి తర్వాత డిప్యూటీకి దండయాత్రలను సహించుచుండిరి.

ఇండియా, సిలోనునుండి జపానుపైన దండయాత్ర ప్రారంభముగునది ఏ మార్గాన అనగా మధ్యధరా సముద్ర ప్రదేశమువలె, ఇటలీలోను ఆకాశ్రయముల మీదను విమానాశ్రయముల మీదను, పరిశ్రమల మీదను, రవాణా సౌకర్యములగు రైళ్లు, ఓడరేవులు బ్రిటిషు అమెరికను విమానాలు తీవ్రములైన దాడులను చేయుచున్నవి. నేలమీదను అప్రకారముగ బ్రిటిషు సైన్యముల దాడియు, బ్రిటిషు మిత్రపక్షసేనలు ఎక్కువగా చేర్చబడుచున్నవి. అంతేకాక ఇటలీని కాపాడుటకు జర్మనులు ఇటలీలో పెద్దసంఖ్యలో జర్మను సేనలు నింపబడుచున్నవి. ఒక్కరును ప్రతిఘటించి పోరాడుటకై స్వయముగా పోనది తీరము వెంబడి దుర్గములను నిర్మించుచున్నారు

గాంధిగారితో ఎవ్వరిని కలియనిచ్చేదిలేదు.

డిటెన్యూలుగా ఉంచబడిన రాజకీయ ఖైదీలతో మాట్లాడుదలచిన బంధువులకు అవకాశమిచ్చుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఆజ్ఞ గాంధి మహాత్మునికిని కాంగ్రెసు కార్యసమితి సభ్యులకును వర్తించదని — ఫ్రీప్రెస్ జర్నల్ లో ఒక వార్తవచ్చినది. ౧వ తరగతి డిటెన్యూలకు నెలకొకసారి రెండవ తరగతివారలకు ౨ నెలలకొకసారి ఈ బంధువర్గ దర్శనసౌఖ్యముండగలదు.

చిత్రమయ జగత్తు

ఆరోగ్యవంతుడైన మానవుని ముఖము మీద మెడమీద ఎన్ని వెంట్రుకలుంటవి?

పనిలేని ఒక పెద్దమనిషి ఒకని ముఖము మెడ గొరిగించి ప్రతి వెంట్రుకను లెక్కపెట్టగా ౨౫౦౦౦ లెక్కకు వచ్చినవట! * *

ఆరోగ్యముగా ఉండే ఆవు సాధారణముగా ఒకనిముషానికి ౬౧ మారులు నెమిరి వేస్తుంది.

* * *

ఇంగ్లీషుజాతి లక్షణాలనుగూర్చి జార్జి బర్నార్డుషా ఒకవిధంలో ఇట్లు చెప్పెను— "ఇంగ్లీషు జాతికి కోపము రానివ్వవద్దండీ అని ఎల్లప్పటికిన్ని ప్రపంచానికి తెలుపుతూవచ్చినాను. ఒకమారు వారికి క్రోధమువచ్చెనా ప్రపంచములో మరెవ్వరును చూపించని ధైర్యము, క్రౌర్యము ప్రదర్శించి తీరుతారు" — అయితేరెండవ క్యాథరీన్ అను విఖ్యాతమైన రష్యారాణి ౧౭౭౨లో ఇట్లనెను "ఇంగ్లీషు వారికి నరాలు పట్టలేదు" * *

ఒక్కొక్క జంతువుయొక్క వయః ప్రమాణ మెంతని పరిశోధకులు పరీక్షించి ఇట్లునిర్ణయించినారు,

తాబేలు —	౨౦౦	ఏండ్లు
ఏనుగు —	౧౫౦	,,
గద్ద —	౧౧౭	,,
చిలుక —	౧౦౦	,,
గరుడపక్షి —	౧౦౦	,,
గాడిద —	౭౬	,,
గుర్రము —	౬౨	,,
తట్టువ —	౫౦	,
బాతు	౪౩	,,
పిల్లి —	౩౭	,,
కుక్క —	౩౪	,,
ఆవు —	౩౦	,,

రంజాన్ దానాలకు యూరపీయులు సిద్ధముగు

దక్షిణఆఫ్రికారాజ్యములో డర్బానులో ఒక భారతీయవాణిజ్య సంస్థ ఉన్నది. ఆ సంస్థవారు బ్రెజిల్ నుండి బియ్యము తెప్పించుటకు అనుమతి కోరిరి. వారు ఎప్పుడును బియ్యము తెప్పించేవారు కారు. కానున్నను వారలకు ఆబియ్యము తెప్పించుటకు అనుమతిలభించెను. ఆ సంస్థవారు తమకు వచ్చిన రవేలపౌనుల విలువగల ఆ ౫౦౦ సంచుల బియ్యమును రంజాన్ నెల మొదటిరోజున దానము క్రింద వినియోగము చేసిరి ౧౫వేల మందికి పైగా వచ్చి తీసికొనిపోయిరి వారలలో భారతీయస్త్రీలు బుట్టలతోను, యూరపీయులు సంచులతోను, వచ్చిరి. ఇంకను పిల్లలుకూడావచ్చి ఆ దానమును గ్రహించిరి.

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా 6 హాలి రూపాయలు
ఆరు నెలలకు „ 3-౧౦-౦ „
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరానికి కల్దారు
విడి ప్రతిక ౦-౧-౩
పాత ప్రతిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions
BEST MEDIUM
— FOR —
ADVERTISFMENT

Volu 18 — No. 5 | Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn | 6—9—1943

ఫజ్లుల్ హఖ్ గారిని గూర్చి హైకోర్టుతీర్పులో ఆక్షేపణ

ఫజ్లుల్ హఖ్ గారి ఖండన

కలకత్తా హైకోర్టువారు ఇటీవల ఒకఅభియోగవిషయమున ఇచ్చినతీర్పులో ఫజ్లుల్ హఖ్ గారిని గురించి కొన్ని ఆక్షేపణలు చేసినారు. వాటినిఖండించుచు ఫజ్లుల్ హఖుగారు ఒక ప్రకటన చేసినారు. హఖుగారు జియాగంజ్ అభియోగమును విచారణ చేయుచున్న మేజిస్ట్రేటునకు రెండుమూడు లేఖలు వ్రాసినారు. దానివిషయమై ఆక్షేపణ చేయబడినది. హఖ్ గారి ప్రకటనలో ఇట్లున్నది:—

నేనుచేసినపని సరియైనదేనని నా ... దము. మేజిస్ట్రేటుచే తీర్పునుఏకవిధముగ చేయించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నట్లు నాకు సమాచారము వచ్చినది. దానినినమ్మకుండుటకు వీలులేదు. అందుపైనేను. అభియోగములను విచారణచేయుచున్న మేజిస్ట్రేటులు తమకాధులను భయమునకుగాని అనుగ్రహమునకుగానీలొంగక, తమ విధులను నెరవేర్చుటలో తమకేమికలిగినను లెక్కించక నెరవేర్చవలెనన్న సర్ హారాల్డు గారు చెప్పినసిద్ధాంతమునే నొక్కిచెప్పుచు నేను జిల్లామేజిస్ట్రేటునకువ్రాసితిని "ఆసమయములో ఆఅభియోగముల సంగతి నాకొక్కటియు తెలియకుండెను. నేనపు న్యాయము సరిగా జరుగకపోవుట ఆటంక మేదికానికలుగకుండుటకే ఆలేఖను వ్రాసియుంటిని. కాబట్టి నేను ప్రధానమంత్రిగా చేయవలసినవిధి నేనునెరవేర్చినానని నిస్సంశయముగా చెప్పగలను.

'న్యాయవిధానములో నాలేఖలు జోక్యకల్పించుకొనుచున్నవని చెప్పబడినది. భారతదేశ రక్షణనియమములనుసరించిగాని, లేక అనేకములైన ఆర్డినెన్సులననుసరించిగాని అభియోగములను అప్పుడప్పుడువిచారించుచుండు మేజిస్ట్రేటులకు బెంగాలు ప్రభుత్వపు హోంశాఖవారు అప్పుడప్పుడునూరి చేసియుండి అనేకములైనరహస్యపు ఆదేశములకు సిద్ధాంతమును వర్తింపజేయవలెను.

కనుకను నేను ప్రభుత్వోద్యోగములలో నుండుటకుతగనని సర్ హెరాల్డు గారు తలచుచున్నారు. న్యాయమూర్తిగారి ఈమాటచే నాకునష్టమేమియు వికారములేదు. నాఅర్హతను విచారించు అధికారము న్యాయాధికారుల చేతులలోగాని, మేజిస్ట్రేటు కోర్టులలోగానిలేదు. అది భగవంతునిఆధీనమై యున్నది. స్మశానకార్యాలయములో గుమాస్తాగానైనను ఉండదగనివారలు అన్నిటిలోకి గొప్పదైన ప్రభుత్వోద్యోగములలోనుండుటను నేనెరుగుదును. ఈజీవితమందు సుఖప్రాప్తి నసుఖపడించెడి అన్యాయము ఎక్కువగా ఉన్నట్లే తటస్థించుచున్నది."

మాతృభాషాభివృద్ధికి ఉపకరించిన పరభాషావిద్య

మదరాసు, ఆగస్టు ౩౧

నిన్నసాయంకాలము చింతాద్రిపేట హైస్కూలులో టి. వి. కల్యాణసుందర మొదలియారుగారి ౬౦ వ పుట్టినదినసందర్భమున మదరాసు క్రైస్తవకళాశాలకు పండితులగు హాలసుగారు "విద్యయందును జీవితమునందును మాతృభాష" అను విషయమునుగురించి ఉపన్యసించిరి: "పరభాషను చదువుకొనునప్పుడు దానితో స్వభాషను వృద్ధికి తెచ్చుటయు పరభాషనుచదివి శాస్త్రభావములను చక్కగా తెలిసికొనిన కొద్దిమంది తమజనులందరిని విద్యావంతులను జేయుటయు విద్యయొక్క నిజమైన ఉద్దేశ్యముగానుండవలెను. విద్యను స్వభాషలో ప్రారంభించుట అవసరమని నాకనిపించుచున్నది. సాహిత్యసంవత్సరములో దేశభాషలలో సాహిత్యము వృద్ధికిరావలెనని వెంకాలేగారిఆశయమైయుండెను. కాని ఇంగ్లీషువిద్యవల్ల దేశభాషలలో విద్యపచేకూరవలసినంతఫలితము చేకూరి యుండలేదు.

విద్యనేర్చుకొనినవానికి నిజమైనలక్షణము ఎవడుగాని తనభాషలో చక్కగా మాట్లాడగలిగి యుండవలెను. రెండవభాషనుగాని, ఇంకనుఅనేకములైనభాషలనుగాని నేర్చుకొనవచ్చును. కాని తనభాషలోతనకు తెలిసినదానినంతయు చెప్పగలిగియుండవలెను, ఇది మొదటిఅవసరము. భారతదేశములో పండితులును, పరిశోధకులును తాము చెప్పవలసినదానిని ఇంగ్లీషులోతప్ప మరేఇతరభాషలోగాని చెప్పుటకు ప్రయత్నించుటయేకూడ కష్టమైనది. అందువల్ల ఈ దేశములో దేశభాషలు వృద్ధిపొందవలసినంత పొందలేదు. సాహిత్యముకూడ ఇట్టే బాధితమైనది....తమప్రజలకై తమమాతృభాషను వాడుట బౌద్ధిక్యహీనమైన జాతీయత కాదు"

శ్రీ కవిసామ్రాట్ విశ్వనాథసత్యనారాయణ ఎం.ఎ. గారు— నా—రసెపోతువారికుమారుడు వివేకవర్ధిని హైస్కూలులో "ఆంధ్రఆంగ్లేయసిరీస్ సభ" ప్రారంభోత్సవసందర్భమున కవి—కావ్యము అను విషయమై గంభీరముగ నుపన్యసించి "ఆ ప్రదర్శిని విశ్వరసాని" నుండి పద్యములు చదివి విద్యార్థులను, ఉపాధ్యాయులను ఆనందింపజేసిరి.

సమావేశమునకు శ్రీ సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు, ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు, బిరుదు వెంకటశేషయ్యగారు, మేడిపల్లి లక్ష్మీకాంతముగారు మున్నగు పండితోత్తములును: పోతన చిత్రమును శ్రీనాథపాత్రధరించిన శ్రీ ... గోపతిగా, త్రిపురారావుగారు ఇంకను ప్రముఖులలో వచ్చేసిరి పాల్గొనిరి.

రాజగోపాలాచారి గారి రెండేగతులు

మదరాసు, (టపాద్వారా

పోయినఆదివారము సాయంకాలము ట్రిప్లికేనులో ఒకసభయందు శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఉపన్యసించుచు "శ్రోతప్రైస్రాయిగారు వచ్చుచున్నారు. దేశములోని ప్రతిష్టంభనము ను తొలగించుటకు ఇదే తగినసమయము. ఈసమయములో మనను నిశ్చేసి జేయవలెను. నేనుజయిలులో నివసించవలెను, లేదా బయటనున్నానో, ప్రజలు సరియైనపనిజేయుటకు ఫలపడవలెను. ఈ ప్రతిష్టంభనము త్వరలో అంతమగుటకై ఆందోళన సాగించుట యువకులకర్తవ్యము.

—హి. మ.

వెట్టిజపాలు — ప్రబలెను వాన

(స్వ. వి.)

వనపర్తి సంస్థానములో ౧౫ దినాల క్రిందట తహసీల్దారుని ఒకరు జపాలు చేయించితే వాన వస్తుందని చెప్పినారు. వెంటనేవారు సంస్థానములోని ఇనాందారు బ్రాహ్మలపట్టి తెప్పించినారు. గోపుట్లు లింగానికి ఘటాలతో నీరుతెచ్చి స్నానం చేయించుట కాజ్ఞయిచ్చిరి. వైష్ణవులు వైష్ణవజపం. శైవులు రుద్రాభిషేకాలు చేయవలెను. జపంచేసె బ్రాహ్మలు తమ ఖర్చులతోనే అన్నంతినవలెను. తమఖర్చులతోనె పూజచేయవలెను. నారండినాలు జపాలు చేయవలెను మూసుకొనాలు చేసినతర్వాత వాన ప్రారంభమయ్యేను. నాలం దినాలలో వెట్టిజపాలు పూర్తిఅయ్యేను. మట్టుపట్టు చెరువులునిండెను. కానివనపర్తి చెరువు నిండకపోయెను. భూమాభిషేకాలక్రింద నీరువెళ్లియ్యేనోయేమో. ఎట్లయితే నేమి వానవచ్చింది. ఆదేకాలములో వనపర్తి సంస్థానంలో నాలుగిళ్లలు కప్పలను వేపాకుల లోపెట్టి శవాలనవేసాటకి మోసికొన్న యింట్లనుపోయి "వానదేవుడా!" అని పాటుపాడుచు కప్పలపూజలు చేసినారు. వారనేదేమనగా "మాపూజలవల్లనే వానదేవుడు ప్రసన్నుడైనాడు" మరియిప్పుడు వెట్టిజపాలవల్లనో కప్పల బెకబెకలవల్లనో దేనివల్లవానవచ్చినదో నిర్ణయం కాసట్టేదు! కప్పలపభివంగినదవలెనా! తహసీల్దారుడా లేక వెట్టిబాపలనా? అని సంస్థానప్రజలు ఆందోళనపడుచున్నారు.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor S. Pratap Reddy, B. A., B. L